

Kadernota
2027

Kadernota 2027

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Algemene inleiding	4
Samenvatting	6
Uitgangspunten bij Kadernota 2027	9
Inleiding.....	9
Grote opgaven	10
Dilemma's	12
Financiële ontwikkelingen	17
Actualiteit voorjaarsnota	17
Algemene reserve.....	17
Financieel technische uitgangspunten Kadernota	18
Onzekerheden.....	18
Financieel beeld na Kadernota 2027	19
Financieel beeld kadernota	20
Proces totstandkoming Kadernota 2027	22
Opbouw kadernota.....	23
Autonome ontwikkelingen	23
Recapitulatie voorstellen	26
Programma's	27
Ontwikkelingen programma Basis op orde.....	28
Ontwikkelingen programma Wonen	31
Ontwikkelingen programma Werken.....	35
Ontwikkelingen programma Leven	38
Dekkingsplan.....	40
Lasten verlagende maatregelen	40
Opbrengst verhogende maatregelen	41
Bijlagen	42
Bijlage 1 Nieuws uit Voorjaarsnota 2026	43
Bijlage 2 Financieel technische uitgangspunten Kadernota	46
Bijlage 3 Afwegingskader	47
Bijlage 4 Overzicht bezuinigingsvoorstellen invulling taakstelling.....	49
Bijlage 5 Voorstellen niet opgenomen in het financieel beeld van deze Kadernota	58
Bijlage 6 Voorstellen niet meegenomen in deze Kadernota	60

Algemene inleiding

Algemeen

Urk leeft, groeit en ontwikkelt verder. Al een aantal jaar willen wij onze inwoners nog meer perspectief bieden en ruimte scheppen voor verdere ontwikkeling van Urk. Hiervoor is het van groot belang dat binnen de gemeente de basis op orde is.

Met uw gemeenteraad is de afgelopen periode stilgestaan bij de financiële situatie van de gemeente Urk. Hierin is aangegeven dat onze middelen beperkt zijn en dat wij aanlopen tegen de grenzen van wat financieel mogelijk is. Tegelijkertijd zien wij de druk op de gemeente toenemen. Er wordt veel van ons gevraagd, zowel door de landelijke overheid als vanuit onze Urker gemeenschap. Steeds meer weten onze inwoners de gemeente te vinden. Dit vinden wij een goede zaak, immers de gemeente staat midden in onze samenleving en is er voor al onze inwoners.

Ontwikkelingen die nu spelen, komen voort uit strategische keuzes die vaak decennia geleden zijn gemaakt. Na de gemeenteraadsverkiezingen van 18 maart is het verleidelijk om alleen vooruit te kijken naar de komende vier jaar. Maar de uitdagingen waar we voor staan, vragen om een ruimere blik dan één of twee raadsperiodes.

Bij het plannen van strategische keuzes is het van belang om na te denken over hoe wij willen dat Urk er over 20 tot 25 jaar uitziet.

We kunnen dan zeggen dat de basis goed staat, al blijft er altijd iets te verbeteren.

Programmatisch werken we verder langs drie hoofdlijnen: een weerbare samenleving, geboden perspectief en (ruimtelijke) ontwikkeling. Daarbij beantwoorden we steeds de vraag: Hoe willen we dat de Urker gemeenschap er op deze drie hoofdlijnen uitziet?

In deze Kadernota werken wij dit uit in het hoofdstuk: Uitgangspunten.

Financieel perspectief

Bij de Begroting 2026 - 2029 is aangegeven dat wij ons bevinden in een onzekere financiële situatie waarin het financieringssysteem voor gemeenten op de proef wordt gesteld. De inkomsten vallen voor de Nederlandse gemeenten vanaf 2028 structureel lager uit, terwijl de opgave van gemeenten wordt vergroot. Ook gemeente Urk ontkomt hier niet aan. Ondanks alle inspanningen van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), is het niet gelukt de landelijke overheid te bewegen de korting op het gemeentefonds definitief ongedaan te maken. Tegelijkertijd vraagt uw gemeenteraad om intensiveringen op verschillende beleidsterreinen.

Dit vraagt om focus en het maken van keuzes. Het college is deze uitdaging niet uit de weg gegaan en doet voor deze Kadernota 2027 een uitgebalanceerd voorstel dat voldoet aan de eis van een sluitend financieel beeld voor het jaar 2027. Daaraan voorafgaand maken wij de bezuinigingsopdracht uit de Begroting 2026 concreet. Tegelijkertijd stellen wij een minimaal aantal intensiveringen voor zodat de dienstverlening aan de inwoners van Urk hoog blijft.

Deze Kadernota is grotendeels opgesteld in een periode dat er coalitieonderhandelingen gaande waren. Hierdoor is deze Kadernota nog mede gebaseerd op het coalitieakkoord uit 2022 "Koersvast en eensgezind". De uitslag van de verkiezingen van 18 maart 2026 leidt tot een nieuw coalitieakkoord. Dit akkoord zal wellicht de prioritering die wij nu voorleggen bevestigen, zodat wij de toekomst met vertrouwen tegemoet blijven zien, in de wetenschap dat wij samen verder

bouwen aan de toekomst van Urk. Andere uitgangspunten kunnen leiden tot andere accenten. We werken deze punten verder uit in deze Kadernota en maken ze concreet in de Begroting 2027.

Nieuwe ontwikkelingen

Veel ambities uit het coalitieakkoord "Koersvast en eensgezind" hebben wij gerealiseerd. Voor 2027 voorzien we verdere ontwikkelingen. Het gaat om een mix van onderwerpen om de basis op orde te brengen en te houden, te investeren in het fysieke domein en sociaal sterk te blijven.

Vooruitlopend op een nieuw coalitieakkoord hebben wij budgettair ruimte gereserveerd voor een mogelijke vierde wethouder gedurende de volgende raadsperiode.

Wij zijn blij en dankbaar dat in onze gemeente het Woord van God leidend is bij de besluiten die genomen worden. Op basis daarvan willen wij samen verder bouwen aan de toekomst van Urk. Wij mogen onze hoop en verwachting stellen op de Heere onze God. Wij bidden en vertrouwen dat Hij ons werk zal zegenen.

Burgemeester en Wethouders van Urk,

B. Jaspers Faijer, burgemeester

S. Roest, gemeentesecretaris

Samenvatting

Urk is volop in beweging. Budgettair varen wij scherp aan de wind. In 2026 hebben wij stappen gezet om binnen de beperkte financiële ruimte nadere keuzes voor te stellen. Wij hebben hierbij in 2026 een mix van maatregelen voorgesteld. Van het verlagen van ambities, het verlagen van lasten en tot slot het vragen van een bijdrage aan de inwoners. De gemeenteraad heeft hierbij via moties en amendementen aangegeven dat de rekening zo min mogelijk bij de inwoners mag worden neergelegd.

Bezuinigingen 2027 ingevuld

In deze Kadernota 2027 zijn voorstellen geformuleerd om de algemene taakstelling uit de Begroting 2026 concreet te maken. Hierbij is het ons gelukt om binnen de bestaande budgetten de volledige taakstelling voor 2027 te concretiseren. Voor de jaren 2028 en verder zijn wij hard op weg. De concrete bezuinigingen doen pijn in de organisatie en sommige voorstellen gaan door de grens van het afwegingskader dat als uitgangspunt is aangenomen. Echter hiermee vullen wij de taakstelling in.

Verder schaven is niet meer mogelijk

Tegelijkertijd maken wij ons zorgen omdat het financieel beeld structureel negatief is en negatiever wordt. Met veel moeite krijgen wij de Begroting voor 2027 en 2028 sluitend, echter met de invulling van de bezuinigingstaakstelling zien wij dat er een eind is gekomen aan het verlagen van kosten. Wij komen tot de conclusie dat verder schaven niet meer mogelijk is. Wij stellen voor om keuzes te maken. Daarom leggen wij u een aantal dilemma's voor, die met name op langere termijn gevolgen hebben voor het financieel beeld.

Weinig ruimte voor tariefsverhoging

Wij hebben aandachtig geluisterd naar de beraadslagingen rondom de Kadernota 2026 en de Begroting 2026. Wij concluderen dat er weinig ruimte is voor een verdere verhoging van de lasten voor de inwoner.

Nieuw voor oud nagenoeg bereikt

Ondanks dat wij heel terughoudend zijn geweest met voorstellen voor nieuw beleid, ontkomen wij niet aan een aantal bijstellingen van budgetten die noodzakelijk zijn. Dit kost geld. Wij hebben getracht dit op te vangen via het principe 'nieuw voor oud'. We zien dat dit niet helemaal lukt. Vandaar dat een bescheiden tariefvoorstel is geformuleerd.

Wij willen een niet al te groot tekort in 2030

Voor 2027 en 2028 kunnen wij u, met veel moeite, een sluitende Begroting aanbieden. Voor de jaren tot 2030 ontstaat een negatief financieel beeld. Wanneer we kijken naar de periode na 2030 zien wij, bij ongewijzigd beleid, een verdere verslechtering van de financiële situatie. Om een niet al te groot tekort in 2030 te bereiken, adviseren wij een aantal in het verleden genomen (majeure) besluiten te temporiseren of te heroverwegen. In deze Kadernota nemen wij u mee in de grote opgaven die voor ons liggen en hebben wij dilemma's geformuleerd. Alles overwegende stellen wij hierin een aantal keuzes voor. Het gevolg hiervan is dat geplande investeringen later of niet worden gedaan. Dit heeft gevolgen voor de begrote rentelasten. Deze vallen gedeeltelijk vrij. Deze dragen bij aan het sluitend maken van de Begroting over 2027 en 2028.

Nieuwe methodiek investeringen

Parallel aan de Kadernota stellen we een nieuwe manier van kredietverstrekking voor. In deze methode ramen we meteen de beheerlasten wanneer we een krediet beschikbaar stellen. Ook indexeren we de investeringsbedragen van projecten die eerder planmatig zijn opgenomen. In

deze Kadernota verwerken we dat nog niet. De financiële gevolgen werken we verder uit bij de Begroting.

Meerjarig financieel gezonde gemeente

In deze Kadernota besteden wij aandacht aan het op de juiste hoogte brengen van bestaande budgetten, waarbij wij oog hebben voor onzekerheden die zich voordoen en waarvoor wij onze ogen niet sluiten. Deze hebben wij benoemd in het hoofdstuk Onzekerheden. Urk is een gemeente met ambities en wij willen er ook op de lange termijn voor onze inwoners zijn. Daarvoor hebben wij bij de Uitgangspunten een eerste aanzet gegeven van een beeld van Urk over 25 jaar. Om dat beeld te realiseren vereist dat keuzes op de korte en lange termijn. Bij de programma's ziet u de onderwerpen waarvoor wij, ondanks de beperkte middelen, toch geld uit willen trekken.

Standen Kadernota				
(x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Originele Begroting	2	335	438	-394
Amendementen op de Begroting	-	-	-	-
Raadsbesluiten na vaststellen Begroting	-25	-23	-29	215
Taakstelling	-800	-1.600	-1.600	-1.600
Invulling taakstelling	790	1.144	1.206	1.206
Nog in te vullen taakstelling	10	456	394	394
Beginstand Kadernota	-23	312	409	-179
Autonome ontwikkelingen	-336	-3	-442	-522
Intensivering programma basis op orde	-245	-405	-365	-325
Intensivering programma wonen	-92	-439	-636	-613
Intensivering programma werken	25	-48	-585	-1.023
Intensivering programma leven	-88	-88	-88	-88
Tussenstand Kadernota	-759	-671	-1.707	-2.750

Hoe betalen we dit?				
(x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Lasten verlagende maatregelen	628	960	192	200
Opbrengst verhogende maatregelen	190	190	190	191
Eindstand Kadernota	60	479	-1.325	-2.359

De financiële situatie maakt het nodig dat we voorzichtig zijn. Al de intensiveringen die worden voorgesteld leveren op de lange termijn voordelen op. Zelfs met deze bescheiden plannen ontkomen wij er niet aan om een extra bijdrage van onze inwoners te vragen.

Dat doen wij niet zomaar en ook niet zonder eerst naar onszelf te kijken. Een gedeelte van de financiële dekking wordt opgebracht door het niet volledig toepassen van indexering van budgetten. In feite is dit opnieuw een bezuiniging op de bestaande budgetten. Op deze wijze kan een extra bijdrage van de inwoners van Urk tot een minimum worden beperkt.

[Conclusie vanuit de Voorjaarsnota 2026](#)

Een eerste voorzichtige conclusie uit de Voorjaarsnota 2026 vanuit het Rijk is dat er geen structurele verbetering van het financieel beeld te verwachten is. Er worden geen extra gelden toegevoegd voor de structurele componenten in de jeugdzorg en er worden bezuinigingen ingeboekt op de huishoudelijke zorg vanaf 2029, terwijl de maatregelen die deze bezuinigingen moeten opleveren nog niet bekend zijn. Hierdoor kunnen wij onvoldoende toetsen of deze bezuinigingen realistisch en haalbaar zijn. Wij blijven ons, met de VNG, dan ook zorgen maken over het financieel beeld vanaf 2028.

Uitgangspunten bij Kadernota 2027

Inleiding

Urk heeft een unieke identiteit. Wij zijn trots op ons dorp, het voormalige Zuiderzee-eiland. Ruim 1000 jaar overleeft en voert de Urkse bevolking strijd tegen het water. Dat maakt de Urkers tot doorzetters, die iedere uitdaging aangaan. Urkers zijn een ondernemend volk, ze benutten iedere kans die hen gegeven wordt. Urk is allang geen eiland meer.

Het dorp heeft zich de afgelopen decennia ontwikkeld tot een gemeente met een grote handels- en ondernemersgeest, vooral in de internationale vissector. Urk en visserij zijn al eeuwen met elkaar verbonden.

De onderlinge band tussen Urkers is sterk, de familiebanden zijn hecht. De kerk, hobbyclubs en (sport)verenigingen zijn belangrijke ontmoetingsplekken. De cultuur is sterk op de gemeenschap gericht, met sterke familiebanden. Voor de kwetsbaren en ouderen in de samenleving wordt goed gezorgd. De inwoners van Urk vormen altijd en overal met en voor elkaar een veilig vangnet. Urk is een prachtige gemeente om in te wonen, te werken en te recreëren. Wat willen we behouden en beschermen?

Om Urk ook in de toekomst de gemeente te laten zijn waar wij goed kunnen leven, werken en wonen is het nodig op een gestructureerde wijze naar de toekomst te kijken. Wij willen ingrijpende besluiten kunnen staven door een visie die wij hebben op de toekomst. Zeker in een toekomst waarin wij meer en meer de randen van onze budgettaire mogelijkheden ervaren.

Een belangrijke bouwsteen voor deze toekomstgerichte benadering vormt het onderzoek van het Verwey-Jonker Instituut uit 2023. In dit onderzoek is gebruik gemaakt van landelijke en lokale cijfers, beleidsdocumenten en gesprekken met inwoners, medewerkers en bestuurders van de gemeente Urk. Uit deze analyse komt naar voren dat Urk een sterke en hechte gemeenschap is, maar tegelijkertijd voor een aantal samenhangende maatschappelijke opgaven staat.

Drie hoofdpogaven voor Urk

Het Verwey-Jonker Instituut benoemt drie hoofdpogaven die richtinggevend zijn voor de ontwikkeling van Urk richting 2050:

1. jongeren perspectief bieden;
2. weerbaarheid versterken;
3. ruimte geven aan de ontwikkeling van Urk.

1. Jongeren perspectief bieden

Urk kent veel opgroeiende jongeren. Jongeren voelen zich sterk verbonden met Urk en willen hier graag blijven. Wel zijn er verschillende belemmerende factoren. Zo bestaat de indruk dat de ouderbetrokkenheid niet altijd even hoog is. Ook starten jongeren eerder met alcoholgebruik en roken en komt dit meer dan gemiddeld voor.

Daarnaast zijn er op Urk veel praktisch opgeleide jongeren. Theoretisch onderwijs wordt niet altijd gestimuleerd en eerder beginnen met werken om geld te verdienen, is aantrekkelijk. Dit terwijl de vraag naar theoretisch geschoold personeel op Urk toeneemt. Daarom blijft investeren in onderwijs, ontwikkeling en toekomstperspectief voor jongeren belangrijk.

2. Weerbaarheid versterken

Urk kent een hechte gemeenschap. Dat heeft veel positieve kanten, maar het maakt ook dat minder positieve dynamieken sterker kunnen doorwerken. Zo kan groepsdruk op individuen ontstaan. Het versterken van de weerbaarheid van inwoners en gemeenschap blijft daarom belangrijk.

Het Verwey-Jonker Instituut vraagt daarbij aandacht voor thema's als sociale ondermijning, de uitgaanscultuur en de relatie met de buitenwereld, waaronder ook de rol van de media. Daarnaast blijft aandacht nodig voor de kwetsbaarheid voor criminele ondermijning. De druk op de visserijsector speelt hierbij ook een rol.

3. Ruimte geven aan de ontwikkeling van Urk

Op Urk wordt de beschikbare ruimte als knellend ervaren. Dit heeft een historische oorsprong vanuit het voormalig eiland. Door de sterke groei van inwoners en economie neemt de druk op de ruimte verder toe.

Hierdoor staat de beschikbaarheid van (betaalbare) woningen, bedrijfsgronden en voorzieningen onder druk. Ook is de ruimte voor groen en speelvoorzieningen beperkt. Daarnaast blijven bereikbaarheid en de afstand tot voorzieningen als gezondheidszorg, cultuur en uitgaan aandacht vragen.

De drie hoofdpogaven hangen nauw met elkaar samen en vragen om samenhangende keuzes richting 2050.

Grote opgaven

Voor onze gemeente – en vele andere in Nederland – wordt het opstellen van een sluitende Begroting in meerjarenperspectief steeds uitdagender. Waar gemeenten verantwoordelijk zijn geworden voor de steeds meer uitvoerende taken op het gebied van onder meer jeugdzorg, participatie en het sociaal domein, blijft een passende vergoeding vanuit het Rijk achter.

Ondanks dat hier via de VNG al veelvuldig aandacht voor is gevraagd bij het kabinet, heeft dit nog niet geleid tot een structurele correctie van het gemeentefonds die de zogenoemde 'taken' en 'knaken' weer meer in balans brengen. Dit dwingt ons tot het maken van keuzes. Bij het maken van de keuzes laten wij ons leiden door de beantwoording van de vraag, waar wij willen zijn in 2050.

De weg naar 2050 is geen rechte lijn naar een vooraf gedetailleerd eindpunt. De weg ligt bezaaid met uitdagingen, kansen, bedreigingen, beloftes, tegenslagen en ravijnen. Onze taak is het om het oog te blijven houden op ons uiteindelijke doel van een gezond, veilig en kansrijk Urk. Uw taak is het om het college scherp te houden en te bepalen of wij met de juiste onderwerpen bezig zijn. Om inzicht te geven in de grote opgaven die voor ons liggen worden deze opgepakt via de bestuurlijke programma's en twee overkoepelende programma's DURF en ruimte voor groei. Binnen de bestuurlijke programma's hebben wij ruimte gemaakt om een doorkijk te geven naar 2050.

Programma DURF

DURF bouwt voort op de kracht van de Urker gemeenschap en speelt daarmee een belangrijke rol in het toekomstbestendig maken van het dorp. De analyse van het Verwey-Jonker Instituut laat zien dat de opgaven rondom weerbaarheid, perspectief voor jongeren en de ontwikkeling van Urk sterk met elkaar samenhangen en vragen om een gezamenlijke en duurzame aanpak.

Tegelijkertijd hebben jongeren te maken met steeds complexere uitdagingen, zoals mentale druk, middelengebruik en uiteenlopende verwachtingen vanuit verschillende leefwerelden. Deze uitdagingen zijn niet tijdelijk, maar zullen ook richting 2050 blijvend aandacht vragen. Juist in deze opgaven ligt de meerwaarde van DURF: het programma verbindt domeinen, partners en initiatieven en draagt bij aan een verschuiving van achteraf ingrijpen naar preventief versterken. Door samenwerking te stimuleren tussen ouders, scholen, kerken, verenigingen en professionals wordt de verantwoordelijkheid voor het opgroeien van jongeren breed in de gemeenschap verankerd. Deze focus op preventie en samenhang vergroot de weerbaarheid van jongeren en zorgt voor een meer eenduidige en ondersteunende omgeving in alle leefgebieden. Daarmee levert DURF een belangrijke bijdrage aan een gezond, veilig en kansrijk Urk richting 2050

Programma Ruimte voor groei

De Gemeente Urk staat voor een periode van voortdurende en snelle groei, zowel in bevolking als in economie. Met een verwachte stijging van het aantal inwoners van 22.000 in 2024 naar 26.500 in 2040, naar 30.000 in 2050 en een significante toename in werkgelegenheid, is de noodzaak voor (nieuwe) woon- en werkgebieden groter dan ooit. De afgelopen jaren stagneerde de ontwikkeling van de verschillende gebieden.

Veel jongeren op Urk willen op Urk blijven wonen als ze volwassen worden. Voor een positief perspectief van jongeren is het ook van belang om zicht te blijven houden op een betaalbare, eigen plek. Gezien de grote aantal jongeren levert dat een forse opgave op. Voor Urk is het onder andere daarvoor essentieel om ruimte te hebben voor woningbouw. We werken dan ook aan het realiseren van een prettige woon- en leefomgeving. Met voldoende passende huisvesting, maatschappelijke voorzieningen en een sterk sociaal en cultureel leven. Dit naast de benodigde ruimte andere functies, als bedrijvigheid en recreatie.

Dilemma's

Wij voorzien dat, bij ongewijzigd beleid, wij meer geld uit moeten geven dan dat onze portemonnee diep is. Dit hoort niet bij de Urker mentaliteit en het financieel beheer dat de gemeente Urk wenst te voeren. Maatregelen zijn pijnlijk maar noodzakelijk. Wij maken deze keuzes niet zonder goed na te denken welke maatregelen bijdragen aan ons uiteindelijke doel in 2050 en hiervoor nu nodig zijn, of wellicht wat later kunnen. De keuzes die wij voorleggen, maken wij weloverwogen om op de lange termijn de samenleving van Urk beter te faciliteren en om Urk ook in de decennia na nu het aantrekkelijk dorp te laten zijn, waarbij hetgeen waar wij zo trots op zijn behouden is en blijft. Vanuit dat perspectief hebben wij dilemma's beoordeeld en onderwerpen afgewogen.

Inleiding

Na verwerking van de laatste circulaire's vanuit het Rijk blijkt dat wij over de jaren na 2028 aanzienlijk minder geld vanuit het gemeentefonds tegemoet mogen zien. Tegelijkertijd heeft uw gemeenteraad ingestemd met een aantal majeure voorstellen die langjarig onze bestedingsruimte inperken. Wanneer alle plannen doorgang vinden, ontstaat een langjarig nadelig saldo, met financiële gevolgen voor de inwoners van Urk.

Vandaar dat het college een aantal dilemma's heeft benoemd en integraal in deze Kadernota heeft opgenomen. Bij alle genoemde dilemma's wordt uiteindelijk een voorstel gedaan voor temporiseren, heroverwegen of alsnog door te gaan.

Toelichting per onderwerp

Dilemma 1. Ontvangst middelen uit het gemeentefonds

Middelen gemeentefonds: Ravijnjaar

Bij de Voorjaarsnota 2025 van het Rijk werd aangegeven dat er miljarden euro's beschikbaar zouden worden gesteld aan de gemeenten. Helaas waren deze gelden slechts beschikbaar tot het jaar 2027. De problemen in de jaren daarna zijn niet opgelost. Concreet wordt zelfs een meer negatief effect berekend. De oplossing van het "ravijnjaar" bleek niet echt een oplossing. Bij een volledig teniet doen van het ravijnjaar kan gemeente Urk rekenen op een hogere bijdrage van ongeveer € 1,5 miljoen vanuit het gemeentefonds.

Middelen gemeentefonds: Verdelingssystematiek

Enkele jaren geleden is gestart met het vernieuwen van de methode op welke wijze de opbrengsten vanuit het gemeentefonds eerlijker over de gemeenten konden worden verdeeld. Uit deze nieuwe verdeling ontstonden gemeenten die op een hogere bijdragen zouden kunnen rekenen (voordeelgemeenten) en gemeenten die een lagere bijdrage moesten vrezen (nadeelgemeenten).

Als gevolg van grote protesten vanuit nadeelgemeenten is een ingroeitraject afgesproken waarbij de scherpe kantjes van de invoering van deze nieuwe systematiek werden afgehaald.

In 2027 vindt een evaluatie plaats van de systematiek en wordt besloten over de volledige invoering. De nadeelgemeenten hebben zich verenigd en zijn druk bezig met lobbyen voor afschaffing van de nieuwe systematiek, dan wel het verzachten van de pijn, door middel van het niet volledig doorvoeren. Gemeente Urk is een voordeelgemeente. Bij volledige invoering ontvangen wij € 2,9 miljoen structureel meer.

In het regeerakkoord is geen voorstel gedaan om het ravijnjaar te repareren. De financiële prioriteiten liggen op andere terreinen. Daarnaast zijn er relatief veel nadeelgemeenten en minder voordeelgemeenten. Ook is de lobby van de nadeelgemeenten sterker. Alles overwegende verwachten wij voor zowel het ravijnjaar als de herverdelingssystematiek geen extra middelen.

Advies van de Raad voor het openbaar bestuur

Op 1 april 2026 heeft de Raad voor het openbaar bestuur (ROB) haar advies in het kader van de herverdeling inkomsten gemeentefonds gepubliceerd. De raad adviseert op dit moment alleen

positief over de voorstellen voor de OZB-tarieven en voor de wijze van berekenen van de huishoudens met een laag inkomen.

De vorige herverdeling, uit 2023, is nog niet helemaal doorgevoerd. De nieuwe voorstellen van de minister en de staatssecretaris bevestigen de uitkomsten van die vorige herverdeling echter niet. De beoogde verdeling uit 2023 is daarmee van tafel. Daarom vindt de ROB het niet verstandig om nu de herverdeling uit 2023 te vervolgen. Het is beter om volgend jaar de huidige verdeling aan te houden, plus de voorstellen waar de ROB positief over adviseert. Indien de huidige verdeling wordt teruggedraaid neemt de ontvangst uit het gemeentefonds met ongeveer € 1.6 miljoen af.

Een positief punt in het advies is dat de ROB de minister en staatssecretaris adviseert om voor het opstellen van nieuwe verdeelvoorstellen vooral ook gebruik te maken van de kennis die gemeenten, kennisinstellingen, praktijkdeskundigen en ook inwoners hebben van verschillende beleidsterreinen. Bij de voorstellen die voorlagen zijn deze nog niet goed genoeg benut. Daarnaast zijn goede bestuurlijke keuzes nodig. De verdeling kan niet alleen gebaseerd worden op statische berekeningen.

Dilemma 2: Cofinanciering Havenkades

In de kadernota 2027 die nu voorligt is rekening gehouden met een totale investering van € 22 miljoen. Bij de berekening hiervan is uitgegaan van kengetallen. Gezien de vele onzekerheden en nabijheid van oude bouwwerken en nabijheid van hoofdwaterkeringen is er een reële kans dat we geconfronteerd worden met hogere bouwkosten dan deze investering van € 22 miljoen.

In het financieel beeld zijn de kapitaallasten van dit bedrag totaal voor rekening van de gemeente Urk voorzien. Getracht wordt om aanvullende financiers te vinden waardoor de gemeente Urk niet alleen voor deze grote investering staat. Wij denken hierbij aan het waterschap, de provincie en het Rijk. In het financieel beeld hebben wij nog geen cofinanciering opgenomen. Aangezien ontvangst onzeker is, is dit onderwerp opgenomen zowel bij de onzekerheden als bij de dilemma's. Wij voeren een lobby om aan te haken bij gemeenten met dezelfde problematiek zoals Terschelling en andere havengemeenten. Daarnaast trekken wij samen op met het waterschap, de provincie en het Rijk.

Dilemma 3: Integraal Huisvestingsplan onderwijshuisvesting tweede tranche

Uw gemeenteraad is akkoord gegaan met het integraal huisvestingsplan onderwijshuisvesting. Dit plan is onderverdeeld in drie tranches. De financiële vertaling van tranche één heeft plaatsgevonden bij de begroting 2026. Dit is waarbij deze zijn verwerkt in het financieel beeld. Er zijn reeds drie kredieten verstrekt en bij deze kadernota treft u de aanvraag voor een voorbereidingskrediet voor de laatste twee onderdelen van de eerste tranche aan.

Het Integraal huisvestingsplan onderwijshuisvesting (IHP) tweede tranche heeft een investeringsomvang van ruim € 53 miljoen. De derde tranche heeft een omvang van minimaal € 13,5 miljoen. De kapitaallasten voor tranche twee bedragen in totaal € 2,6 miljoen per jaar en zijn nog niet opgenomen in de begroting.

De financiële omvang van dit plan legt een aanzienlijk beslag op de toekomstige begrotingsruimte, met name in de periode na 2031. Tegelijkertijd is het van belang te onderstrepen dat deze investeringen voortkomen uit een noodzakelijke opgave. De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht voor adequate onderwijshuisvesting en staat mede door groei en veroudering van gebouwen, voor een substantiële vernieuwings-/ uitbreidingsopgave. Goede,

duurzame en toekomstbestendige schoolgebouwen zijn randvoorwaardelijk voor de kwaliteit van het onderwijs en de ontwikkeling van de jeugdigen.

Daarom wordt onderzocht op welke wijze de totale investeringsomvang kan worden verlaagd of gefaseerd (getemporiseerd), zonder afbreuk te doen aan deze noodzakelijke kwaliteitsslag. Het uitgangspunt blijft dat iedere leerling op Urk kan beschikken over een passende, veilige en toekomstbestendige leeromgeving.

Dilemma 4: Sporthal Zeeheldenwijk (De Compagnie)

De gemeente Urk investeert in een nieuw te bouwen sporthal (de Compagnie) in de Zeeheldenwijk. Inmiddels bevindt het project zich in een vergevorderd stadium. De aanbestedingsfase is weliswaar nog niet volledig afgerond, maar er zijn al substantiële kosten gemaakt en zichtbare stappen gezet, waaronder het plaatsen van het bouwbord om inwoners te informeren.

Daarnaast is de druk op de capaciteit voor het bewegingsonderwijs onverminderd hoog. Zonder realisatie van deze sporthal kan niet worden voldaan aan de wettelijke eisen voor het aantal uren bewegingsonderwijs. De nieuwe sporthal in de Zeeheldenwijk levert hierin een essentiële bijdrage.

Ook zijn er richting verenigingen concrete gesprekken gaande over het gebruik van de sporthal. Het niet doorgaan of uitstellen van de bouw of het aanpassen van het plan zouden deze gesprekken onder druk zetten en leiden tot aanzienlijke maatschappelijke en bestuurlijke gevolgen.

Dilemma 5: Ver-/nieuwbouw Gemeentewerf

Uw raad heeft onlangs het investeringskrediet van € 11,8 miljoen (incl. btw) voor de nieuwbouw van de gemeentewerf vastgesteld, met structurele kapitaallasten van ruim € 500.000 per jaar. Daarmee lijkt een langlopend discussie te zijn afgerond. Tegelijkertijd is de realisatie nog niet aanbesteed. Er zijn tot de aanbesteding wel onomkeerbare verplichtingen aangegaan c.q. kosten gemaakt, zoals architectenbureau en verschillende andere technische adviesbureaus.

Wij zien echter aanleiding om pas op de plaats te maken. Niet omdat er geen opgave ligt – integendeel, de huidige gemeentewerf is aantoonbaar aan verbetering toe en verder uitstel van onderhoud is niet verantwoord – maar omdat de gekozen oplossingsrichting heroverweging verdient.

De beoogde nieuwbouwlocatie kent inmiddels reële risico's. Netcongestie kan de energievoorziening beperken en daarmee de bedrijfsvoering raken. Ook de aansluiting op het waternet is onzeker en kan leiden tot extra kosten en vertraging. Deze externe factoren waren in eerdere afwegingen minder nadrukkelijk in beeld.

Daartegenover staan alternatieven die eerder al in beeld zijn geweest, zoals vernieuwbouw op de huidige locatie of het gefaseerd verbeteren en daarmee uitstellen van verplaatsing. Deze varianten laten zien dat vergelijkbare functionele kwaliteit mogelijk is tegen substantieel (ca. 30 tot 35 %) lagere investeringslasten, zij het met andere keuzes in fasering en scope.

Het is daarbij van belang te onderkennen dat een lagere investering niet automatisch leidt tot lagere kapitaallasten. Bij kortere afschrijvingstermijnen (10–20 jaar) blijven de jaarlijkse lasten fors. Omgekeerd geldt dat wanneer op de huidige locatie wordt geïnvesteerd, dit alleen zinvol is

als de werf weer voor de lange termijn (circa 40 jaar) toekomstbestendig wordt gemaakt. Onderzoek zal moeten uitwijzen wat de optimale periode is. Het raadsvoorstel dat u separaat zal worden toegezonden zal hierin uitsluitsel geven.

Dilemma 6: Verzelfstandigen van onderdelen van de gemeente

Bij de kadernota 2026 is een voorstel geformuleerd om delen van de organisatie een andere juridische vorm te geven dan wel te verzelfstandigen. De verandering van een juridische vorm zou extra financiering mogelijk kunnen maken die niet mogelijk zijn wanneer het hier om onderdelen van de gemeente betreft. Dit heeft ertoe geleid dat nu een onderzoek wordt uitgevoerd voor de verzelfstandiging van het museum. Naast dat incidenteel onderzoeksgeld noodzakelijk is, is het de vraag of een verzelfstandigd onderdeel zonder financiële steun van de gemeente kan. Het college wil dit graag onderzoeken, echter in deze kadernota is nog geen onderzoeksgeld opgenomen.

Conclusie

Extra ontvangsten

Uw college heeft alle dilemma's overwogen en komt tot de conclusie dat wij onze plannen moeten maken op basis van de bijdragen vanuit het gemeentefonds zoals dat voor 2028 is berekend. Wij voorzien helaas geen extra middelen als gevolg van het terugdraaien van het ravijnjaar en het volledig doorvoeren van de herverdelingssystematiek. Daarvoor achten wij de tegenwind te fors. Dit betekent niet dat wij niet zullen blijven strijden voor een rechtvaardige verdeling van de middelen dat het Rijk beschikbaar stelt. Het advies dat de Raad voor het Openbaar Bestuur geeft onderschrijven wij van harte. Wij stellen graag onze kennis en kunde beschikbaar voor een rechtvaardige verdeling van de middelen uit het gemeentefonds.

Wij concluderen ook dat wij vol moeten inzetten op verkrijging van extra middelen in het kader van cofinanciering voor het herstel van de havenkades. Wij starten een lobbytraject en trekken samen op met bijvoorbeeld Terschelling, maar ook andere havens. Het voeren van een lobby is een speciaal vak en hiervoor zullen wij extra specialisten inhuren. Wij gaan op zoek naar meerdere bronnen die ons kunnen helpen bij het verkrijgen van extra middelen.

Integraal huisvestingsplan onderwijshuisvesting

Het is de taak van de gemeente om te zorgen voor een goede en adequate huisvesting voor het uitvoeren van de onderwijsstaak. Dit is een goede taak en hiervoor blijven wij vol aanspreekbaar. Wij blijven ervoor zorgen dat de schoolgebouwen goed onderwijs mogelijk blijven maken.

Tegelijkertijd onderzoeken wij de mogelijkheden om de in de tweede en derde tranche opgenomen investeringen te temporiseren en waar mogelijk te verminderen. Hierbij kijken wij ook naar natuurlijke vervangingsmomenten en gaan wij in overleg met schoolbesturen om te onderzoeken of opfrissen van panden mogelijkheden biedt.

Sporthal Zeeheldenwijk (De Compagnie)

Gelet op de stand van zaken acht het college het niet realistisch en niet doelmatig om de bouw van de sporthal op dit moment alsnog fundamenteel te heroverwegen. Hiervoor zijn we te ver in het proces en zijn de reeds gemaakte kosten te omvangrijk.

Gelet op bovenstaande stelt het college daarom voor om de bouw van de sporthal in de Zeeheldenwijk op basis van het huidige plan voort te zetten. Daarbij wordt in de uitvoeringsfase

nadrukkelijk gestuurd op kostenbeheersing en wordt continu gemonitord of de realisatie doelmatiger kan plaatsvinden.

Gemeentewerf

Het college stelt voor om de verschillende scenario's opnieuw, integraal en vergelijkend te laten doorrekenen en te beoordelen op risico's, flexibiliteit en toekomstbestendigheid. Daarbij wordt tevens onderzocht of de gemeentewerf breder kan worden ingezet, bijvoorbeeld door ruimte te bieden aan kleinschalige bedrijvigheid. Dit kan leiden tot een betere businesscase door het genereren van aanvullende inkomsten en efficiënter ruimtegebruik.

Concreet betekent dit dat de uitvoering van het huidige krediet wordt aangehouden. Uw raad ontvangt bij de begroting 2027 dan wel bij de kadernota 2028 een herijkt voorstel, inclusief heldere keuzemogelijkheden en de daarmee samenhangende financiële consequenties. Dit heeft gevolgen voor het financieel beeld in 2027 en 2028. Bij het verschijnen van het nieuwe plan worden de structurele effecten in het financieel beeld verwerkt.

Verzelfstandigen van onderdelen van de gemeente

Bij de begroting 2026 is geld vrijgemaakt voor het onderzoeken van de verandering van de organisatievorm van het gemeentelijk museum. Wij willen afwachten tot de resultaten bekend zijn en hiervan leren. Vandaar dat wij nu nog afzien van verdere verzelfstandiging van organisatieonderdelen.

Financiële ontwikkelingen

Actualiteit voorjaarsnota

De Voorjaarsnota 2026 van het Rijk is op 27 maart 2026 gepubliceerd en geeft een vooruitblik op de Rijksbegroting voor de komende jaren. Over de gevolgen worden de gemeenten geïnformeerd via de Meicirculaire 2026.

In deze paragraaf beperken wij ons tot wat het financieel beeld van de Voorjaarsnota laat zien. De aanpassingen in de Voorjaarsnota laten vooral een aantal correcties zien op eerdere jaren. Schoonheidsfouten worden gecorrigeerd. De meest in het oog springende aanpassing is de aanpassing op de huishoudelijke hulp. Dit moet voor het Rijk ruim € 1 miljard opleveren. Onduidelijk is nog wat dit concreet voor gemeenten inhoudt.

Zoals ieder jaar wordt gewacht met het aanbrengen van mutaties totdat de cijfers van de Meicirculaire bekend zijn. Wel bespreken wij op hoofdlijnen de onderwerpen waarover het Rijk besluiten heeft genomen. In de bijlage is een nadere toelichting op de plannen opgenomen.

Algemene reserve

De stand van de algemene reserve (vrije deel) op 1 januari 2026 bedroeg € 11,821 miljoen. Uit de geraamde en verwachte toevoegingen aan en beschikkingen over de reserve in 2026 blijkt dat de reserve op 1 januari 2027 ongeveer even groot zal zijn.

In de jaren na 2027 zijn er mutaties van de reserve in het meerjarenperspectief opgenomen. Dat betekent dat de reserve niet volledig beschikbaar, maar wel voldoende, is voor het opvangen van risico's (weerstandscapaciteit) en het eenmalig afdekken van begrotingstekorten zoals die naar verwachting blijken uit het meerjarenperspectief in de begroting 2027 - 2030.

Naast de algemene reserve (en de ruimte in de Begroting en de onbenutte belastingcapaciteit) behoren de volgende reserves eveneens tot de algemene weerstandscapaciteit. Deze reserves worden tevens gebruikt om mee- en tegenvallers van een aantal specifieke onderdelen van de Begroting te egaliseren.

Weerstandscapaciteit (x € 1.000)	1-1-2026
Algemene reserve	11.821
Bestemmingsreserves Reserve Participatie en Sociaal Domein	5.617
Stelpost onvoorziene uitgaven	0
Onbenutte belastingcapaciteit	268
Reserve Grondzaken	2.747
Subtotaal	20.453

Financieel technische uitgangspunten Kadernota

Bij het opstellen van deze Kadernota hebben wij een aantal financieel technische uitgangspunten geformuleerd. Het betreft uitgangspunten rondom inflatie, investeringen, rente, personeelslasten en een nieuwe methode rondom investeringen. In bijlage 2 bij deze Kadernota hebben deze nader toegelicht.

Onzekerheden

Bij het opstellen van deze Kadernota zijn vier onderwerpen opgenomen die nog niet zeker zijn, maar wel een mogelijk groot financieel belang met zich meebrengen. Wij benoemen hier de onderwerpen waarbij wij onzekerheden zien. Wanneer een onzekerheid zich voordoet betekent dit dat gehandeld moet worden. Met mogelijk aanvullende (financiële) maatregelen en gevolgen. In deze Kadernota volstaan wij met het benoemen van de onzekerheid. Bij de Begroting informeren wij u nader over onderstaande onderwerpen.

Stijgende kosten jeugdzorg

De kosten voor jeugdzorg blijven naar verwachting de komende jaren nog stijgen. Hoewel wordt ingezet op maatregelen om deze kosten te beheersen en verdere stijging af te vlakken, is bekend dat effecten hiervan pas op middellange termijn zichtbaar worden en niet direct leiden tot een sterke afname van de kostenstijging. Als de beoogde ontwikkeling achterblijft, kan dit leiden tot aanvullende financiële druk. Dit vraagt om actieve monitoring en tijdige besluitvorming over mogelijke bijsturing.

Cofinanciering Herstel havenkades

In de Kadernota 2027 die nu voorligt is rekening gehouden met een totale investering van € 22 miljoen voor het herstel van de havenkades. In het financieel beeld zijn de kapitaallasten van dit bedrag totaal voor rekening van de gemeente Urk voorzien. Getracht wordt om aanvullende financiers te vinden waardoor de gemeente Urk niet alleen voor deze grote investering staat. Wij denken hierbij aan het waterschap, de provincie en het Rijk. In het financieel beeld hebben wij nog geen cofinanciering opgenomen. Aangezien ontvangst onzeker is, is dit onderwerp opgenomen bij de onzekerheden.

Vernieuwen Beleidsplan Integraal Beheer Openbare Ruimte 2022-2027.

We vernieuwen het IBOR periodiek. Vernieuwing staat voor 2027 gepland. We verwachten dat de budgetten voor het huidige IBOR niet toereikend zijn. We weten op dit moment nog niet wat de financiële impact is. Gezien de inflatie in eerdere jaren in de sector grond, weg- en waterbouw voorzien wij een stijging van de benodigde budgetten. Een extra uitdaging is het feit dat werkzaamheden op projecten waarbij kabels en leidingen moeten worden aangepast, de capaciteit van de ondersteunende bedrijven als een beperking wordt ervaren. Het komt geregeld voor dat vertraging in projecten ontstaat als gevolg van werkzaamheden die door deze bedrijven worden uitgevoerd. Vandaar dat wij dit onderwerp opnemen bij de onzekerheden.

Bijdrage investering Spuiweg

In het kader van de ontsluiting van noordelijk Flevoland wil provincie Flevoland in de Spuiweg investeren. Hierbij vraagt de provincie een bijdrage in de investering van de gemeenten. Deze investering is hoger dan het bedrag dat in een eerdere bestuursovereenkomst is opgenomen. Ook wanneer hiervoor een van de provincie te ontvangen subsidie wordt ingezet. Gemeente Urk heeft geen middelen om de hogere bijdrage die wordt verlangd te kunnen bieden. Met de mede-overheden wordt overlegd om tot een bevredigende oplossing te komen.

Financieel beeld na Kadernota 2027

In deze Kadernota worden voorstellen gepresenteerd die ook financiële gevolgen hebben voor de periode na 2030. Met de kennis van nu en rekening houdend met een beslag op de middelen voor de mogelijke financiering van de havenkades, verslechtert het financiële beeld na 2030 verder.

Financieel beeld kadernota

Als start voor het Kadernotaproces 2027 stellen wij de uitgangspositie vast op basis van het bestaande beleid en de lopende Begroting 2026. Op deze manier bepalen we de financiële ruimte voor de komende jaren. Onderstaande tabel geeft dit weer.

Basis is het saldo van de Meerjarenbegroting 2026-2029. Vervolgens wordt rekening gehouden met reeds genomen raadsbesluiten die van invloed zijn op het financieel beeld van de gemeente Urk.

Invulling taakstelling begroting 2026-2029

Alvorens de afwegingen rondom de Kadernota 2027 te starten ligt er nog een opdracht uit de Begroting 2026-2029 om een ingeboekte taakstelling vanaf 2027 concreet te maken. Bij het opstellen van de Begroting 2026-2029 is voor het prioriteren een afwegingskader gebruikt. Langs dezelfde redeneerlijn zijn de bezuinigingen ingevuld.

Hierbij is ook goed geluisterd naar de argumenten die vanuit de gemeenteraad zijn aangereikt bij de kadernota 2026. Daardoor zijn bij de invulling van de bezuiniging geen voorstellen gedaan om extra lasten bij de inwoners van Urk te leggen. Wel zijn er zo mogelijk maatregelen voorgesteld die het mogelijk maken extra geld te genereren. Daarbij gebruiken we het principe dat de gebruiker betaalt.

De concrete maatregelen zijn fors qua aantal. Toch willen wij u over deze maatregelen informeren. Vandaar dat wij in dit hoofdstuk volstaan met de grote lijn. In de bijlage treft u de argumenten aan die het college in haar afwegingskader voor de Begroting 2026 heeft gebruikt. Ook lichten we de bezuinigingsmaatregelen toe.

Na verwerking van de concrete bezuinigingen ontstaat de startpositie Kadernota 2027-2030.

Standen Kadernota				
(x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Originele Begroting	2	335	438	-394
Amendementen op de Begroting	-	-	-	-
Raadsbesluiten na vaststellen Begroting	-25	-23	-29	215
Taakstelling	-800	-1.600	-1.600	-1.600
Invulling taakstelling	790	1.144	1.206	1.206
Nog in te vullen taakstelling	10	456	394	394
Beginstand Kadernota	-23	312	409	-179

De regels van onze toezichthouder (provincie Flevoland) geven aan dat het saldo voor het eerste jaar positief moet zijn. Echter indien dat niet zo is, dient het laatste jaar een positief saldo te vertonen. Daarnaast moet sprake zijn van een structureel sluitende Begroting, waarin structurele uitgaven worden gedekt door structurele inkomsten. Voor deze Kadernota geldt dat het jaar 2027 structureel sluitend wordt voorzien.

In de Kadernota is geen rekening gehouden met de gevolgen van de Voorjaarsnota 2026 van het Rijk die onlangs is verschenen. Ook met de gevolgen van de nog te verschijnen Meicirculaire 2026 is nog geen rekening gehouden.

Wij informeren, zoals gebruikelijk, uw raad hierover via een aparte informatienota. U wordt geïnformeerd direct nadat deze Meicirculaire 2026 is verschenen. Op dat moment vindt een doorrekening plaats van de financiële gevolgen voor de gemeente Urk.

Proces totstandkoming Kadernota 2027

Na gereedkomen van de Programmabegroting 2026 is vanaf de nazomer 2025 veel werk verzet om te komen tot de Kadernota die op dit moment voorligt. Immers in de Begroting 2026 is een bezuinigingstaakstelling opgenomen die in de Kadernota 2027 zijn beslag moest krijgen. Vier stappen zijn doorlopen waarbij duidelijk werd dat het kadernotaproces een proces is geworden van het maken van keuzes.

Reguliere budgetten doorgenomen

Tegelijkertijd met het in kaart brengen van initiatieven heeft een analyse op de realisatie van de budgetten van de gemeente Urk plaatsgevonden. Mede op basis van de realisatie van de jaren 2020 tot en met 2025 is beoordeeld of budgetten structureel te hoog of te laag waren. De resultaten van deze analyse zijn in deze Kadernota verwerkt bij de autonome ontwikkelingen.

Ingeboekte bezuinigingen gehaald

Bij de Begroting 2026 is een taakstellende bezuiniging op de (enigszins beïnvloedbare) reguliere budgetten ingeboekt. Voordat het reguliere Kadernotaproces voor het jaar 2027 is opgestart, heeft een invulling van deze taakstelling plaatsgevonden. Voor 2027 hebben wij het begrote bedrag gehaald. Voor 2028 en verder zijn wij flink op weg. Bij de verdere zoektocht om de bezuinigingen te concretiseren kijken wij niet meer naar de budgetten voor het beheer in de openbare ruimte en bedrijfsvoering. Bij het concretiseren van de bezuinigingen zijn wij uitgegaan van het afwegingskader dat bij het opstellen van de Kadernota 2026 is gebruikt. Deze uitgangspunten hebben wij in bijlage 1 opgenomen.

Verandervoorstellen geformuleerd voor lagere budgetten

Binnen onze reguliere werkzaamheden hebben we onderzocht of we door anders te organiseren met minder budget hetzelfde kunnen bereiken. We hebben specifiek gekeken naar de processen zoals we die binnen de gemeente Urk uitvoeren. Ook is kritisch gekeken naar de uitvoering van de budgetten en zijn bezuinigingsvoorstellen geformuleerd. De resultaten van deze analyse zijn in deze Kadernota verwerkt. Een totaaloverzicht treft u in Bijlage 4 aan.

Onderwerpen in beeld gebracht

We hebben al vroeg alle initiatieven die tijdens de Kadernota periode konden spelen financieel in kaart gebracht. Hierbij is vooral in kaart gebracht welk beslag de plannen op de budgetruimte van de gemeente Urk legt. De resultaten van deze inventarisatie zijn in deze Kadernota verwerkt.

Voorstellen geformuleerd om inkomsten te verhogen

Tot slot is onderzocht op welke wijze gemeente Urk aan haar inkomsten komt en of we deze inkomsten structureel kunnen verhogen. We onderzochten daarbij ook of we de landelijke uitgangspunten op Urk toepassen. Daarnaast is gekeken welke maatregelen wij in de opbrengstensfeer kunnen nemen, zonder dat deze volledig bij de inwoner van Urk terechtkomen.

Opbouw kadernota

In de Kadernota is sprake van onderwerpen die onvermijdelijk, onvoorzien, dan wel onuitstelbaar zijn en van invloed zijn op het financieel beeld van de gemeente Urk. Wij benoemen deze als autonome ontwikkelingen.

Autonome ontwikkelingen

In deze rubriek van onderwerpen zijn aanpassingen op het financieel beeld opgenomen die nagenoeg niet te beïnvloeden zijn, maar waar wij wel het financieel beeld op aanpassen. Onderstaand is een opsomming van onderwerpen opgenomen.

Autonome ontwikkelingen (x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Opname Michiel de Ruyterallee in beheer	-55	-55	-55	-99
Reëel begroten: Aanpassing energiekosten aan reëel prijspeil	-300	-300	-300	-300
Ontwerpbegroting 2027 van omgevingsdienst OFGV	-34	-34	-34	-53
Terugdraaien bezuinigingsopdracht Gemeentelijke bijdrage gemeenschappelijke regelingen 2027	-216	-	-	-
Reëel begroten: Hogere rechtsbijstand en lidmaatschap genootschap burgemeesters- en wethoudersvereniging	-2	-2	-2	-2
Aanpassing snelheid realisatie IHP eerste tranche	377	451	-	-
Reëel begroten: Verhogen budget voor uitzendingen raad	-8	-8	-9	-9
Vergoeding commissieleden gemeenteraad	-15	-15	-15	-15
Vergoeding arbeidsongeschiktheidsverzekering aan raadsleden	-19	-19	-19	-19
Reëel begroten: Budget zwembad op peil brengen	-40	-40	-40	-40
Reëel begroten: Aanpassing budget bouw- en woningtoezicht	-68	-68	-68	-68
Reëel begroten: Aanpassen huur naar aanleiding van realisatie gymnastiekgebouw de Nagel	-6	-6	-6	-6
Wijziging pensioenvoorziening wethouders (APPA)	-2	62	62	62
Reëel begroten: Budget bedrijfsvoering	-161	-178	-161	-178
Reëel begroten: Diverse kleine aanpassingen in de formatie	-110	-110	-110	-110
Reëel begroten: Budget bijdrage UWV bij ziekte	105	105	105	105
Aframen tijdelijke gymzaal Berechja College	218	214	210	210
Totaal	-336	-3	-442	-522

Toelichting

Opname Michiel de Ruyterallee in beheer

We nemen De Michiel de Ruyterallee op in het beheer. Voor deze areaaluitbreiding was nog geen budget geregeld. Daarom begroten we deze nu.

Reëel begroten: Aanpassing energiekosten aan reëel prijspeil

In de afgelopen jaren hebben wij veel meer uitgegeven aan energielasten dan begroot. In dit voorstel brengen wij de Begroting op het niveau van de realisatie van 2025.

Ontwerpbegroting 2027 van omgevingsdienst OFGV

Gemeente Urk heeft een zienswijze ingediend bij de Begroting van de OFGV. De Begroting 2027 ligt nu voor en leidt tot een aanpassing van de gemeentelijke bijdrage. Deze dekken wij gedeeltelijk uit de stelpost voor prijsmutaties, de rest ramen wij onder autonome ontwikkelingen.

Terugdraaien bezuinigingsopdracht Gemeentelijke bijdrage gemeenschappelijke regelingen 2027

In de Kadernota 2026 is een bezuinigingstaakstelling opgenomen van 5% op de bijdrage aan gemeenschappelijke regelingen. De realisatie hiervan vereist de samenwerking met meerdere gemeenten en kost tijd. In de begrotingsregels van de provincie is opgenomen dat wij de bijdragen uit de meerjarenbegroting van de gemeenschappelijke regelingen moeten opnemen. Daarom draaien wij hier de bezuinigingstaakstelling voor 2027 terug.

Reëel begroten: Hogere rechtsbijstand en lidmaatschap genootschap burgemeesters- en wethoudersvereniging

Mede als gevolg van de aanbesteding van de accountantsdiensten zijn de kosten hiervan toegenomen. Wij passen de Begroting hierop aan (reëel begroten). Ook passen wij het budget aan voor het lidmaatschap van het Nederlands genootschap van Burgemeesters en de wethoudersvereniging. Tenslotte passen wij het budget voor de rechtsbijstandsverzekering aan. Hierbij volgen wij het bedrag van de realisatie van 2025.

Aanpassing snelheid realisatie Integraal Huisvestingsplan Onderwijshuisvesting (IHP) eerste tranche

Bij de Begroting 2026 zijn de kapitaallasten doorgerekend op basis van de planning van het IHP eerste tranche. Het ritme van investeringen is veranderd, waardoor er een aanpassing noodzakelijk is.

Reëel begroten: Verhogen budget voor uitzendingen raad

De raadsvergaderingen en commissievergaderingen worden uitgezonden. Het budget hiervoor is niet toereikend. Wij passen het financieel beeld hierop aan.

Vergoeding commissieleden gemeenteraad

Commissieleden krijgen een vergoeding voor hun werkzaamheden als commissielid. Het gereserveerde budget hiervoor is ontoereikend. Wij passen het financieel beeld hierop aan.

Vergoeding arbeidsongeschiktheidsverzekering aan raadsleden

Raadsleden hebben wettelijk recht op een vergoeding voor arbeidsongeschiktheid. Deze was tot op heden niet begroot. Hier passen wij de Begroting op aan.

Reëel begroten: Budget zwembad op peil brengen

Analyse van de huidige Begroting van het zwembad laat zien dat deze niet meer toereikend is. Het betreft hier een mix van verschillende lasten. (reëel begroten). Wij passen de Begroting hier structureel op aan.

Reëel begroten: Aanpassing budget bouw- en woningtoezicht

Wij passen het budget van bouw- en woningtoezicht aan. Dit doen wij op grond van de realisatie van de afgelopen jaren (reëel begroten). Vorige jaren werden overschrijdingen gecompenseerd door hogere legesopbrengsten. De hogere legesopbrengsten zijn nu al reëel ingeschat en

verwerkt in de Begroting 2026. De vervolgstap is om ook de kosten reëel in te schatten. Dat doen we nu.

Reëel begroten: Aanpassen huur naar aanleiding van realisatie gymnastiekgebouw De Nagel
Wij passen de begrote te ontvangen huur aan, aan de realisatie.

Wijziging pensioenvoorziening wethouders (APPA)

Met ingang van 2028 is de regelgeving rondom de pensioenen van wethouders veranderd. De pensioenen van de wethouders worden ondergebracht bij het ABP. Dit leidt tot een aanpassing van de gemeentelijke bijdrage. Wij passen de Begroting hierop aan.

Reëel begroten: Budget bedrijfsvoering

Een aantal budgetten binnen bedrijfsvoering is niet met de omvang van de organisatie gegroeid. Wij brengen deze nu op orde. (Reëel begroten).

Reëel begroten: Diverse kleine aanpassingen in de formatie

Er is ten opzichte van de Begroting 2026 een aantal kleine aanpassingen aangebracht in de formatie. Wij passen het financieel beeld hierop aan.

Reëel begroten: Budget bijdrage UWV bij ziekte

UWV draagt voor specifieke medewerkers bij in de loonkosten. Bijvoorbeeld bij zwangerschapsverlof. De begrote ontvangst is conservatief ingeschat en werd altijd bij de tussenrapportage bijgeraamd. Op basis van de realisatie van de afgelopen jaren brengen wij de verwachte opbrengsten meer op hoogte van de realisatie.

Aframen investeringsvoorstel tijdelijke gymzaal Berechjacollege

Op 10 juli 2023 heeft uw gemeenteraad een investeringsbudget verstrekt voor het bouwen van een tijdelijke gymzaal voor het Berechjacollege. Nu een sporthal met een vierde zaaldeel wordt gebouwd, is er geen behoefte meer aan een tijdelijke gymzaal. Daarom kan het budget vrijvallen. Wij ramen hier de met de investering gemoeide kapitaallasten af.

Recapitulatie voorstellen

Bij de programma's zijn de plannen opgenomen die wij, de uitgangspunten en dilemma's in acht genomen, aan uw raad voorstellen. Deze plannen hebben allen een financieel effect en leiden tot een negatief financieel beeld.

Een en ander leidt tot onderstaand financieel beeld.

Intensiveringen programma's				
(x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Intensiveringen programma basis op orde	-245	-405	-365	-325
Intensiveringen programma wonen	-92	-439	-636	-613
Intensiveringen programma werken	25	-48	-585	-1.023
Intensiveringen programma leven	-88	-88	-88	-88
Totaal intensiveringen	-400	-980	-1.674	-2.049

Dekkingsmiddelen				
(x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Lasten verlagende maatregelen	628	960	192	200
Opbrengst verhogende maatregelen	190	190	190	191
Totaal dekkingsmiddelen	818	1.150	382	391

Inhoud

- Bestuur
- Burgerzaken
- Overhead
- Financiën
- Crisisbeheersing en brandweer
- Openbare orde en veiligheid
- Mutaties reserves

Grote opgaven richting 2050

Samenwerking NOP/Urk

Urk en Noordoostpolder vormen samen Noordelijk Flevoland: samen sterk, met eigenheid en ambitie. Urk en Noordoostpolder benaderen grensoverstijgende thema's gezamenlijk en treden gezamenlijk op richting regionale partners zoals de provincie en Regio Zwolle, waar dat meerwaarde heeft. Tegelijk zijn er onderwerpen waarin belangen en/of tempo's kunnen verschillen. In die gevallen worden deze verschillen gerespecteerd, met wederzijds respect voor elkaars standpunten, en een afgesproken werkwijze naar heldere bestuurlijke duiding. Urgente kwesties die zich voordoen worden voortvarend opgepakt, zodat de voortgang niet wordt belemmerd. Met betrekking tot urgente en/of grote onderwerpen worden heldere procesafspraken gemaakt. Dit versterkt de samenwerking en het onderlinge vertrouwen tussen Urk en Noordoostpolder. Het verbindt de lokale uitvoering met regionale ambities en zorgt voor goed onderbouwde, transparante keuzes richting raad en samenleving. Zo wordt de continuïteit van de samenwerking geborgd, ook over collegeperiodes heen.

Gemeentewerf

De huisvesting van de gemeentewerf aan het Noorderzand is al jaren een onderwerp van discussie. Na jarenlang onderzoek wat een goede oplossing voor de huisvesting zou kunnen zijn, is onlangs een investeringsbudget van € 11,8 miljoen (inclusief btw) vrijgegeven voor het realiseren van nieuwbouw op een nieuwe locatie.

De huidige gemeentewerf is aantoonbaar aan verbetering toe en verder uitstel van onderhoud is niet verantwoord. Wij zien echter aanleiding om pas op de plaats te maken. Niet omdat er geen opgave ligt, maar omdat de gekozen oplossingsrichting heroverweging verdient.

De beoogde nieuwbouwlocatie kent inmiddels reële risico's. Netcongestie kan de energievoorziening beperken en daarmee de bedrijfsvoering raken. Ook de aansluiting op het waternet is onzeker en kan leiden tot extra kosten en vertraging. Deze externe factoren waren in eerdere afwegingen minder nadrukkelijk in beeld.

Met deze risico's is het belangrijk om deze keuze te heroverwegen. Vast staat dat gemeente Urk richting 2050 de beschikking moet hebben over een volwaardige gemeentewerf. Het is belangrijk om de nieuwe ontwikkelingen goed te onderzoeken.

Verkrijging voldoende financiële middelen

De uitgaven die de gemeente doet voor haar inwoners moeten worden gedekt door de beschikbare financiële middelen. Binnen de gemeentelijke begroting is de ruimte om zelf

inkomsten te genereren beperkt. Een groot deel van de inkomsten bestaat uit de uitkering uit het gemeentefonds. Daarnaast ontvangt de gemeente inkomsten uit belastingen en heffingen en kan zij in bepaalde gevallen reserves inzetten om gemeentelijke uitgaven te financieren. Met het oog op Urk in 2050 zijn er verschillende uitdagingen en beperkingen te verwachten op het gebied van leges en heffingen, rijksbijdragen en opbrengsten uit grondexploitaties.

De invloed van de gemeente op de hoogte van de financiële middelen is beperkt. De landelijke verdeelsystematiek en de totale omvang van het gemeentefonds worden bepaald door het Rijk. Voor leges en heffingen gelden wettelijke regels die voorschrijven dat de opbrengsten niet hoger mogen zijn dan de daadwerkelijke kosten. Bij het vaststellen van belastingen wordt gekeken naar het totale niveau van de woonlasten. Deze vergelijken wij met die van andere gemeenten in Flevoland, waarbij wij streven naar een vergelijkbaar niveau. Ook bij grondexploitaties is de beleidsruimte begrensd: de verkoopprijzen worden bepaald door marktontwikkelingen in de regio. Ontwikkelingen mogen niet leiden tot kosten die niet in redelijke verhouding staan tot wat van kopers kan worden gevraagd.

Intensiveringen in deze kadernota

Binnen het programma Basis op orde hebben wij de navolgende onderwerpen als intensiveringen.

Intensiveringen programma basis op orde (x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Budgettair toevoegen van een vierde wethouder aan het college	-175	-175	-175	-175
Aanschaf voertuig wijkbeheer	-	-12	-12	-12
Aanschaf nieuwe versnipperaar	-	-11	-11	-11
Aanschaf voertuig begraafplaats	-	-17	-17	-17
IT-faciliteiten raads- en commissieleden Gemeenteraad Urk	-53	-53	-53	-53
Actualiseren functieprofielenboek personeel	-1	-1	-1	-1
Periodiek geneeskundig onderzoek	-16	-16	-16	-16
Risico-inventarisatie en evaluatie	-	-	-40	-
Digitale ondersteuning Wet Open Overheid (WOO)	-	-120	-40	-40
Totaal	-245	-405	-365	-325

Toelichting

Budgettair toevoegen van een vierde wethouder aan het college

Vooruitlopend op de besluitvorming in de coalitieonderhandelingen wordt in deze Kadernota uitgegaan van de toevoeging van een vierde wethouder aan het college. De begroting is hierop financieel aangepast.

Aanschaf voertuig wijkbeheer

Door de groei van Urk is er een extra wijkbeheerder bijgekomen. Het beheerplan is hier nog niet op aangepast. Vandaar dat wij de extra kapitaallasten voor één voertuig opnemen. Het bijbehorende investeringsbedrag is € 70.000.

Aanschaf nieuwe versnipperaar

Voor het groenonderhoud van de gemeente Urk wordt een versnipperaar gebruikt. Deze moet worden vervangen. Wij ramen de kapitaallasten ervan in deze kadernota. Het bijbehorende investeringsbedrag is € 65.000.

Aanschaf voertuig begraafplaats

Om de begraafplaats te kunnen onderhouden is het noodzakelijk om grond te kunnen verzetten. Hiervoor gebruiken wij een machine van Ahlmann of een soortgelijk voertuig. De bestaande Ahlmann is aan vervanging toe. In deze Kadernota nemen wij de kapitaallasten van de geplande aanschaf op. Het bijbehorende investeringsbedrag is € 100.000.

IT-faciliteiten raads- en commissieleden Gemeenteraad Urk

De leden van de gemeenteraad en raadcommissies krijgen een eigen M365 tenant, bijbehorende emailadressen en een device. Het gaat hier over investeringen en beheer- en licentiekosten. Hiermee voldoet de gemeente Urk aan de wet- en regelgeving (o.a. artikel 3.3.2. van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers), rechtmatig inkopen, een veilige werkomgeving en goed beheer voor raads- en commissieleden.

Actualiseren functieprofielenboek personeel

De formatie van de gemeente Urk bestaat uit functies met verschillende taken en bevoegdheden. De waardering van de werkzaamheden vindt plaats op basis van objectieve criteria via een functiewaarderingssysteem. De resultaten leggen wij vast in het functieprofielenboek. Het functieprofielenboek moet periodiek worden geactualiseerd. Daarvoor is een functiewaarderingssysteem noodzakelijk. Wij ramen hier de licentiekosten om het functieprofielenboek up-to-date te kunnen houden.

Periodiek geneeskundig onderzoek

Er geldt een verplichting vanuit de Arbowet om een periodiek medisch onderzoek voor medewerkers aan te bieden. De kosten ramen we hier.

Risico-inventarisatie en evaluatie (RI&E)

Vanuit de Arbowet is het verplicht om periodiek een risico-inventarisatie en evaluatie rondom arbeidsomstandigheden uit te voeren. Wij doen dat één keer in de vier jaar. In 2025 was het laatste onderzoek. Vandaar dat wij in het financieel beeld voor 2029 een bedrag opnemen.

Digitale ondersteuning Wet Open Overheid (WOO)

Op basis van de Wet Open Overheid heeft de gemeente de verplichting om de komende jaren gemeentelijke informatie en besluitvorming toegankelijker te maken. Voor de inrichting van een systeem voor de Wet Open Overheid in 2028 wordt een bedrag gevraagd. Het betreft hier (structurele) softwarekosten (€ 40.000) en eenmalige projectkosten (€ 80.000). De software is nodig om het proces digitaal te kunnen ondersteunen, effectief in te richten en de publicatie van bijvoorbeeld WOO-verzoeken te realiseren (actieve publicatieplicht).

Inhoud

- Wegen en verkeer
- Openbaar vervoer
- Volksgezondheid
- Riolering
- Afval
- Milieubeheer
- Begraafplaatsen
- Ruimte, bouwen en grondexploitatie

Grote opgaven richting 2050

Lemsterhoek

Lemsterhoek is van oorsprong een kleinschalig woon-werkgebied dat ontwikkeld is na de inpoldering van Urk. In de loop der jaren is het gebied sterk veranderd. Lag het voorheen strategisch aan de rand van Urk, nu ligt het in het hart van Urk.

Het woon-, werk- en leefklimaat is in de afgelopen jaren op verschillende plekken steeds meer onder druk komen te staan. De huidige inrichting, functies en het beleidsmatige kader, voldoen niet langer aan het gebruik en (de groeiende) behoefte van de bewoners, ondernemers en bedrijven. Er is sprake van achterstallig onderhoud, veroudering en in sommige gevallen verpaupering. Tegelijkertijd vindt er vernieuwing plaats op private kavels en in de openbare ruimte, maar het ontbreekt aan samenhang.

Door de complexe functiemenging en de (urgente) vraag naar uitbreidingsmogelijkheden van zowel bewoners, ondernemers als bedrijven, ontstaan er economische, ruimtelijke en maatschappelijke spanningen. Dit was de aanleiding voor het ontwikkelen van een breed gedragen toekomstperspectief ofwel: integrale gebiedsontwikkeling door middel van een intensief participatieproces met betrokkenen van de Lemsterhoek. Dit betekent: het verbinden van functies, disciplines, partijen, belangen en financiële stromen met het oog op de ontwikkeling of transformatie van het gebied. Deze integrale benadering is een vereiste voor een succesvolle, samenhangende, duurzame en toekomstgerichte strategie.

Participatietraject

Gemeente Urk heeft samen met de omgeving een toekomstperspectief voor Lemsterhoek opgesteld. Hierbij gaat het om een visie en een plan dat gefaseerd uitgevoerd wordt. Het plan is gericht op het verbeteren van de leefbaarheid en werkbaarheid in het gebied. Een herindeling van wegen en parkeerzones, een goed onderhouden groene rand en het opdelen van de Lemsterhoek in twee (afgesloten) buurten, dragen bij daaraan bij. Het plan en de uitvoering genieten draagvlak van de omgeving.

Energietransitie en duurzaamheid

Om aan de landelijke doelstelling te kunnen voldoen, heeft de gemeente Urk in haar Omgevingsvisie het duurzaamheidsbeleid vastgelegd. In het Omgevingsprogramma Duurzaamheid is vastgelegd wat we de komende jaren gaan doen om deze doelen te realiseren. Eén van de belangrijkste opgaven hierin is de energietransitie. In 2050 moet Nederland aardgasvrij zijn. Om dit te realiseren werken we aan een Omgevingsprogramma energie, waarin

vastgelegd wordt hoe we dit willen bereiken. De raad heeft in december 2025 uitgesproken dat ze een eigen warmtenet als voorkeursoplossing ziet voor de gemeenschap op Urk.

Intensiveringen in deze Kadernota

Binnen het programma Wonen hebben wij de navolgende onderwerpen als intensiveringen.

Intensiveringen programma wonen (x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Onderhoudskosten gebouw begraafplaats	-5	-5	-5	-5
Project Hofje de Noord	-	-	-23	-23
Project Abbert omvorming elementen naar asfalt	-	-33	-33	-33
Project Vervanging rijbaan de Vliestroom	-	-30	-30	-30
Project Vervanging Rijbaan Stortemelk	-	-33	-33	-33
Project voorbereidingsbudget renovatie Almerelaan/Hofsteeplein	-	-2	-3	-3
Project voorbereidingsbudget de Langedam vervanging (Grote Fok - Akkers)	-	-3	-5	-5
Toevoeging kapitaallasten aan IBOR	-	-22	-	-
Invulling motie biodiversiteit Urkerweg	14	14	14	14
Nieuwe startersleningen SVn tot maximaal € 2.000.000 euro	-23	-47	-70	-47
Strategische gronden	-60	-60	-60	-60
Bijdrage in een hoogwaardige fietsroute	-	-	-28	-28
Bijdrage sportboulevard	-18	-18	-30	-30
Invulling motie langzaam verkeer	-	-	-130	-130
Ontwikkelingen Lemsterhoek	-	-100	-100	-100
Versterken risicomanagement en planeconomie binnen de grondexploitaties	-	-100	-100	-100
Totaal	-92	-439	-636	-613

Toelichting

Onderhoudskosten gebouw begraafplaats

Voor het gebouw op de begraafplaats zijn nog geen onderhoudskosten geraamd. Dit doen wij nu.

Projecten i.h.k.v. het Beleidsplan Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR) 2022-2027

Project Hofje de Noord

Het beheerproject betreft hier de complete renovatie inclusief riolering. Ook de kabels & leidingen moeten in zijn geheel vernieuwd worden. Hierdoor schuift dit project wat verder op in de tijd. De kapitaallasten ramen wij hier. In 2028 is een investeringsbudget nodig van € 663.000.

Project Abbert omvorming elementen naar asfalt

De voorbereiding voor het project wordt gestart dit jaar. In dit project wordt de verharding van de Abbert vervangen door asfalt. De kapitaallasten ramen wij hier. In 2027 is een investeringsbudget nodig van € 650.000.

Project Vervanging rijbaan de Vlietstroom

In het kader van het beheerproject vervanging rijbaan de Vlietstroom nemen wij hier de kapitaallasten op. In 2027 is een investeringsbudget nodig van € 598.000.

Project Vervanging Rijbaan Stortemelk

In het kader van beheerproject vervanging rijbaan Stortemelk ramen wij de kapitaallasten hier. In 2027 is een investeringsbudget nodig van € 687.000.

Project renovatie Almerelaan/Hofsteeplein (Vorbereidingsbudget)

In het kader het project Almerelaan/Hofsteeplein vragen wij een voorbereidingsbudget in 2027 voor uitvoering in 2028 aan. De kapitaallasten van het voorbereidingskrediet van € 63.000 ramen wij hier.

Project vervanging de Langedam vervanging (Grote Fok - Akkers) (Vorbereidingsbudget)

In het project vervanging de Langedam (Grote Fok - Akkers) vragen wij een voorbereidingskrediet aan. Het project betreft voornamelijk riolering vervanging en eventueel Groot onderhoud van de weg. Uitvoering vindt naar verwachting plaats in 2028 of 2029. Wij nemen hier de kapitaallasten op van het voorbereidingskrediet van € 112.000.

Toevoeging kapitaallasten IBOR

Wij voegen een budget toe voor kapitaallasten aan IBOR. Bij eerdere bezuinigingen is dit geschrapt, maar wel noodzakelijk voor vervanging van diverse wegen. Het betreft hier € 126.000 structureel, echter dit budget zetten wij in ter dekking van een aantal investeringsvoorstellen die hierboven zijn genoemd.

Overige voorstellen

Invulling motie biodiversiteit Urkerweg

In de raad van 2 oktober 2025 is er bij de bespreking van de Tussenrapportage 2025 een motie aangenomen om het investeringsbudget voor de biodiversiteit Urkerweg in te trekken. Hierbij geven wij gevolg aan deze motie en valt € 14.000 structureel vrij.

Nieuwe startersleningen SVn tot maximaal € 2.000.000 euro

Bij het verstrekken van startersleningen via SVn draagt de gemeente de rentekosten over het doorgeleende bedrag gedurende de eerste drie jaar. Dit volgt uit het model waarbij starters in deze periode rentevrij lenen, terwijl de gemeente wel rente betaalt aan SVn over het opgenomen kapitaal (€ 2 miljoen). De gemeente moet deze rentelasten meenemen in de financiële dekking van de regeling. Na drie jaar gaan de leners zelf rente betalen, waardoor de rentelast voor de gemeente wordt vergoed. Wij nemen nu het financieel effect op in het financieel beeld.

Strategische gronden

Gemeente Urk heeft strategische gronden aangekocht. Deze worden verpacht. De pacht is niet toereikend om de rentelasten van de strategische gronden te dekken. We ramen het verschil.

Bijdrage in een hoogwaardige fietsroute

De gemeente gaat samen met de provincie en de gemeente Noordoostpolder werken aan de realisatie van een doorfietsroute van Urk via Emmeloord naar Marknesse. Deze route moet de bestaande fietsverbinding veiliger en aantrekkelijker maken. Om dit te bereiken is er op 27 november 2025 een intentieverklaring getekend door de gemeenten en provincie. Deze verklaring is nadrukkelijk getekend met het voorbehoud van financiering. De provincie vraagt van

ons een bijdrage van ongeveer € 500.000. Met deze € 500.000 kunnen we de verbetering van de route binnen Urk bekostigen. Wij nemen hier de kapitaallasten op.

Bijdrage sportboulevard

De openbare ruimte rondom sporthal De Schelp en het zwembad is van slechte kwaliteit. In het tweede kwartaal van 2026 zal een visie op het gebied worden aangeboden die zal zorgen voor een betere uitgifte van beschikbare percelen voor verenigingsgebouwen en een inrichting van de openbare ruimte die zal bijdragen aan veilige omgeving. Voor het verbeteren van de inrichting zijn de kapitaallasten opgenomen.

Invulling motie langzaam verkeer

De gemeenteraad heeft een motie aangenomen voor het maken van een verbinding voor langzaam verkeer tussen de Zeeheldenwijk en Port of Urk. Wij ramen hier een bedrag voor kapitaallasten.

Ontwikkelingen Lemsterhoek

Het betreft hier een reservering voor een bijdrage in de ontwikkeling openbare ruimte Lemsterhoek. Het betreft hier kapitaallasten van een investeringsbedrag van € 2.000.000.

Versterken risicomanagement en planeconomie binnen de grondexploitaties

Gemeente Urk loopt risico's met haar grondexploitaties. Zowel op het terrein van risicomanagement als de kwetsbaarheid van de belangrijke functie van planeconoom. Het is door de externe accountant en het team verbijzonderde interne controle meermaals aangegeven dat hierin verbetering tot stand moet komen, door het organiseren van een achterwachtfunctie. Beide taken worden in 2027 vanuit de grondexploitaties betaald. Voor de jaren daarna kan dat niet meer en zullen deze taken vanuit de reguliere exploitatie moeten worden betaald.

Inhoud

- Havens en waterwegen
- Fysieke bedrijfsinfrastructuur
- Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen
- Economische promotie
- Onderwijs

Grote opgaven richting 2050

Maritiem cluster

Rijk en regio (Regiodeal) zetten in op het versterken van economische clusters die aansluiten bij het economisch profiel van de regio en toekomstbestendig zijn. Voor Urk is dat het Maritieme Cluster. Hieronder vallen de Maritieme Campus, Port of Urk (bedrijventerrein en haven) en verduurzaming IJsselmeervisserij. En het stimuleren van de samenwerking tussen bedrijven in de maritieme maak-industrie.

Buitendijkse haven

Port of Urk is de totale gebiedsontwikkeling van een binnendijks bedrijventerrein van 100 ha en de ontwikkeling van een buitendijkse haven van 10 ha. Het binnendijkse bedrijventerrein wordt ontwikkeld door de gemeente Urk en de buitendijkse haven door de provincie Flevoland. Als tussen het binnendijks bedrijventerrein en de buitendijkse haven een goede wisselwerking ontstaat dan zal dit een unieke meerwaarde zijn voor geheel Port of Urk. Om dit te bewerkstelligen heeft de gemeente Urk acht jaar geleden de Port of Urk BV opgericht, met als doel om buitendijks kaderuimte te kunnen verwerven en dit flexibel in te zetten voor die ondernemer die geen eigen kaderuimte heeft maar deze wel tijdelijk wil gebruiken.

Onderwijshuisvesting

Urk heeft een jeugdige bevolking, wat blijkt uit het feit dat Urk landelijk het hoogste geboortecijfer heeft. Wij voorzien dat in de periode tot 2050 gemeente Urk blijft groeien als gevolg van deze geboortecijfers. Dit heeft gevolgen voor de wettelijke taak die de gemeente heeft in het kader van onder andere de onderwijshuisvesting. Uw gemeenteraad is vorig jaar akkoord gegaan met het integraal huisvestingsplan onderwijshuisvesting. Dit plan is onderverdeeld in drie tranches. De financiële vertaling van tranche één heeft plaatsgevonden bij de Begroting 2026, waarbij deze zijn verwerkt in het financieel beeld. Het Integraal huisvestingsplan onderwijshuisvesting (IHP) tweede tranche heeft een investeringsomvang van ruim € 53 miljoen. De derde tranche heeft een omvang van minimaal € 13,5 miljoen. De kapitaallasten voor tranche 2 bedragen in totaal € 2,6 miljoen per jaar en zijn nog niet opgenomen in de Begroting.

De financiële omvang van dit plan legt een aanzienlijk beslag op de toekomstige begrotingsruimte, met name in de periode na 2031. Tegelijkertijd is het van belang te onderstrepen dat deze investeringen voortkomen uit een noodzakelijke opgave. De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht voor adequate onderwijshuisvesting en staat mede door groei en veroudering van gebouwen, voor een substantiële vernieuwings- uitbreidingsopgave. Goede, duurzame en toekomstbestendige schoolgebouwen zijn randvoorwaardelijk voor de kwaliteit van het onderwijs en de ontwikkeling van de jeugdigen.

Intensiveringen in deze Kadernota

Binnen het programma Werken hebben wij de navolgende onderwerpen als intensiveringen.

Intensiveringen programma werken (x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Verbeteren ontsluiting Port of Urk door middel van een tweede ontsluitingsweg	-	-	-100	-100
Bijdrage Regio Zwolle.	-	-73	-73	-73
Investering herstel havenkades	25	25	-412	-850
Totaal	25	-48	-585	-1.023

Toelichting

Verbeteren ontsluiting van het bestaande bedrijventerrein, in combinatie met een 2e ontsluiting Port of Urk en de nieuwe buitendijkse haven

Binnen de gebiedsontwikkeling rondom Port of Urk wordt voorzien dat een extra ontsluiting voor "bestemmings"-verkeer noodzakelijk is. Nu de Port of Urk, steeds verder ontwikkelt, en grondverwerving volledig is afgerond, kan de oplossing voor een 2e ontsluiting verder worden geconcretiseerd. Ontwikkelingen zoals de aanleg van de Spuiweg, de groei van Port of Urk en het verkleuren van Lemsterhoek en Westgat kunnen leiden tot een situatie waarbij de Urkerweg de voornaamste invalsweg wordt voor autoverkeer tussen de kern van Urk en de A6. In dit scenario zou de Domineesweg in het buitengebied een route voor vrachtverkeer worden, terwijl het deel binnen de bebouwde kom een meer lokaal karakter krijgt. Dit zou de integratie van het bestaande en nieuwe bedrijventerrein ten goede komen.

Bijdrage regio Zwolle

Bij de kadernota 2026 is een bezuiniging opgenomen rondom de regio Zwolle. Bij de programmabegroting is deze bezuiniging voor de jaren 2026 en 2027 teruggedraaid, omdat de meerjarenagenda van de regio tot 2027 liep. Afgesproken is dat een evaluatie plaatsvindt op een natuurlijk moment, na afloop van de meerjarenagenda. Wij willen niet op deze evaluatie financieel vooruitlopen. Daarom draaien de bezuiniging ook in de jaren na 2027 terug.

Investering herstel havenkades

Ofschoon nog veel onzeker is, staat vast dat er voor de havenkades op Urk flinke investeringsbedragen noodzakelijk zijn. Of gemeente Urk alleen voor deze kosten staat, is nog niet zeker. Wij gaan uit van cofinanciering van andere overheden. Aangezien deze opbrengsten nog niet bekend zijn, is hier in de berekening van de kapitaallasten nog geen rekening gehouden. Uitgangspunt bij de berekening is een investeringsbedrag van € 10 miljoen per jaar gedurende 2028 en 2029. Samen met het voorbereidingskrediet betreft het hier een investeringsbedrag van € 22 miljoen. Met de belastingdienst is overeenstemming bereikt dat de btw als compensabel mag worden beschouwd.

Integraal Huisvestingsplan Onderwijs

Vorbereidingskrediet E. du Marchie van Voorthuysenschool en Regenboogschool

In het door de raad vastgestelde Integraal Huisvestingsplan (IHP) is in de eerste tranche de (vervangende) huisvesting van de E. du Marchie van Voorthuysenschool en de Regenboogschool opgenomen. De besluitvorming over de kapitaallasten voor de eerste tranche van het IHP heeft

plaatsgevonden bij de Kadernota 2026/Begroting 2026. Vandaar dat het voorbereidingsbudget geen gevolgen voor het financieel beeld heeft.

In het raadsvoorstel over het IHP wordt aangegeven dat voor de grotere investeringen aparte kredietvoorstellen worden ingediend. Ter voorbereiding daarop is het noodzakelijk om kosten te maken. Hiervoor verzoeken wij voor een voorbereidingskrediet voor beide scholen.

Om de uitvoering van deze opgave voortvarend voor te bereiden, is het noodzakelijk om in 2026 met voorbereidingsactiviteiten te starten. Het gaat hierbij onder andere om het uitwerken van het Programma van Eisen, locatie- en stedenbouwkundige onderzoeken, technische en financiële haalbaarheidsstudies en het doorlopen van noodzakelijke participatie- en ontwerpprocessen.

Voor deze voorbereidingsfase wordt per school een voorbereidingskrediet van € 450.000 gevraagd.

Met het beschikbaar stellen van dit krediet wordt geborgd dat tijdig en zorgvuldig kan worden toegewerkt naar definitieve besluitvorming over de investeringen en realisatie van de huisvesting, conform de planning en uitgangspunten van het Integraal Huisvestingsplan. Het voorbereidingskrediet maakt onderdeel uit van het bedrag dat is genoemd in de eerste tranche van het IHP. Hierdoor zijn de kapitaallasten al in de Begroting zijn meegenomen.

Inhoud

- Sport (beleid en accommodaties)
- Cultuur, museum en media
- Openbaar groen en recreatie
- Participatie, toegang en eerste lijn
- Inkomen, WSW en beschut werk
- WMO / zorg 18+
- Jeugdzorg

Grote opgaven richting 2050**Regionale samenwerking sociaal domein**

De Jeugdwet en de Wmo verplichten ons om verschillende (zorg)taken regionaal uit te voeren. Vanwege onze schaalgrootte is dit noodzakelijk en gewenst. Ook in de komende jaren moeten we de lokale belangen goed meenemen, zoals identiteitsgebonden hulp. Dit vraagt inzet op alle niveaus om zo een doorgaande lijn van lokaal naar regionale hulp te bewerkstelligen.

Landelijke Hervormingsagenda / Stevige Lokale Teams

De komende jaren moeten we veel energie steken in een brede en integrale benadering. We moeten jeugdhulp, maatschappelijke ondersteuning en werk en inkomen beter met elkaar verbinden. Het uitgangspunt is dat iedere inwoner de juiste ondersteuning krijgt, dichtbij huis en afgestemd op de vragen en behoeften. Deze duurzame transformatie van het sociaal domein moet zo een bijdrage leveren aan het verhogen van de weerbaarheid van individuen en de gemeenschap als geheel.

Programma Wonen, Zorg en Welzijn

Mensen moeten goed kunnen wonen op Urk. Ook als zij ouder worden of ondersteuning nodig hebben. In het wetsvoorstel Versterking regie volkshuisvesting wordt nadrukkelijk de regie bij Rijk, provincies en gemeenten belegd. Het lokale Uitvoeringsprogramma Wonen, Zorg en Welzijn is eind 2025 vastgesteld. Hierin zijn prestatieafspraken vastgelegd waar gemeente regie op moet voeren. Een belangrijk onderdeel hiervan is de huisvesting van bijzondere doelgroepen.

Werkcentrum Flevoland Werkt

Binnen de arbeidsmarktregio werken we aan lokale werkcentra. De komende jaren brengen we hiervoor verschillende disciplines samen. Zo richten we een Werkcentrum Urk in voor werkgevers, werkzoekenden en werkenden.

Participatiewet in balans

Momenteel werken we aan een fundamentele herziening van het hele stelsel op de lange termijn. Met als doel het versterken van de vakkundigheid van de uitvoering. Bestaanszekerheid voor onze inwoners is en blijft het belangrijkste uitgangspunt.

Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA)

De focus ligt op preventie in de eigen omgeving, met aandacht voor een veilige wijk waar mensen kunnen bewegen en een sociaal netwerk hebben. Daarnaast moeten laagdrempelige steunpunten in de wijk komen. Om zo voor mensen met ernstige psychiatrische aandoeningen

en integrale gezinspoli's. Om kwetsbare zwangere en (jonge) gezinnen laagdrempelig te ondersteunen.

Hoofdlijnenakkoord Ouderenzorg (HLO)

Het Hoofdlijnenakkoord Ouderenzorg moet zorg voor ouderen toekomstbestendig, toegankelijk en betaalbaar houden. Dit akkoord gaat over een bredere verandering in de samenleving nu de Nederlandse bevolking gemiddeld ouder wordt en heeft ook lokale consequenties.

Intensiveringen in deze Kadernota

Binnen het programma Leven hebben wij de navolgende onderwerpen als intensiveringen.

Intensiveringen programma leven (x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Onderhoud toiletgebouw strand	-2	-2	-2	-2
Andere financiering bewegingsonderwijs	-30	-30	-30	-30
Pleegzorgvergoeding kinderopvang	-23	-23	-23	-23
Uitvoeringskosten Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Flevoland	-33	-33	-33	-33
Totaal	-88	-88	-88	-88

Toelichting

Onderhoud toiletgebouw strand

Onderhoudskosten toiletgebouw op het strand. De huidige budgetten zijn ontoereikend. Wij passen de Begroting hierop aan.

Andere financiering bewegingsonderwijs

Voorheen ontvingen wij een Speciale Uitkering (SPUK) voor de financiering voor het bewegingsonderwijs. Hiermee financierden wij sportacademie Lindeboom. De SPUK wordt stopgezet en er is nog geen andere financiering van deze wettelijke taak beschikbaar.

Pleegzorgvergoeding kinderopvang

Het Rijk stelt middelen beschikbaar voor een tegemoetkoming in de kosten van de kinderopvang van kinderen in pleeggezinnen. Het is nog onduidelijk in hoeverre hiervan gebruik gemaakt wordt en wat de behoefte aan een tegemoetkoming in de kosten binnen gemeente Urk is.

Uitvoeringskosten Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Flevoland

Vanuit de Jeugdwet en de Wmo voeren we verschillende taken in het sociaal domein verplicht regionaal uit. Voor gemeente Urk is dat belangrijk: vanwege de schaalgrootte is het noodzakelijk en gewenst om regionaal samen te werken op de specialistische zorg en ondersteuning. Met ingang van 1 januari 2027 is naar verwachting een nieuwe gemeenschappelijke regeling Sociaal Domein Flevoland van kracht, die tegemoetkomt aan de noodzaak tot verbetering van de regionale samenwerking en zorg draagt voor een stevige regio-organisatie. Met ingang van 2027 participeren wij in deze gemeenschappelijke regeling Sociaal Domein Flevoland. Hiervoor zijn uitvoeringskosten nodig. Deze ramen wij hier.

Dekkingsplan

Het realiseren van de hierna geformuleerde maatregelen leiden tot een structureel sluitend financieel kader.

De maatregelen bestaan uit lasten verlagende maatregelen en opbrengst verhogende maatregelen.

Lasten verlagende maatregelen

In onderstaand overzicht zijn onderwerpen opgenomen om de lasten van de gemeente Urk te verlagen.

Per onderwerp is het financieel gevolg voor het begrotingssaldo opgenomen en een korte toelichting. Positieve bedragen zijn een gunstig effect op de Begroting.

Lasten verlagende maatregelen (x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Inzetten stelpost prijsmutaties jaargang 2026 ter dekking van de intensiveringen Kadernota 2027	200	200	200	200
Inzetten stelpost prijsmutaties jaargang 2027 ter dekking van intensiveringen bij de Kadernota 2027.	200	-	-	-
Temporiseren nieuwe sporthal Zeeheldenwijk	43	370	-8	-
Temporiseren nieuwbouw gemeentewerf	185	390	-	-
Totaal	628	960	192	200

Toelichting

Inzetten stelpost prijsmutaties 2026

Vanuit de Meicirculaire 2025 vanuit het Rijk ontvangen wij een bijdrage voor indexatie van budgetten. Voor 2026 hebben wij meer ontvangen dan dat wij hebben moeten gebruiken om budgetten te indexeren. Het bedrag wat nu gereserveerd staat voor indexatie voor het jaar 2026 kan vrijvallen. Dit zetten wij nu in deze Kadernota in, ter dekking van de financiële opgave.

Inzetten stelpost prijsmutaties 2027

Vanuit de meicirculaire 2026 vanuit het Rijk ontvangen wij een bijdrage voor indexatie van budgetten. Voor 2027 zullen wij niet het gehele bedrag gebruiken om budgetten te indexeren. Wij zetten nu een bedrag in van € 200.000 ter dekking van de financiële opgave. Het gevolg hiervan is dat we niet alle budgetten kunnen indexeren in 2027. Voor 2028 blijft het bedrag van de stelpost wel beschikbaar.

Temporiseren nieuwe sporthal Zeeheldenwijk

Bij het hoofdstuk dilemma's is de sporthal Zeeheldenwijk nader toegelicht. De conclusie is dat de aanbesteding van de sporthal doorgang blijft vinden. Tegelijkertijd voorzien wij dat de sporthal wat later wordt opgeleverd dan waarmee in de Begroting rekening was gehouden. Dit levert een incidenteel positief effect op, wat wij kunnen inzetten voor de financiële opgave.

Temporiseren nieuwbouw gemeentewerf

Bij het hoofdstuk dilemma's is de gemeentewerf nader toegelicht. De conclusie is dat wij met een nieuw voorstel voor de gemeentewerf komen. In de huidige Begroting is rekening gehouden met kapitaallasten voor de gemeentewerf. Wij komen terug met een nieuw voorstel voor de ver-

/nieuwbouw van de gemeentewerf. Dit leidt tot een herrekening van de kapitaallasten. Vooralsnog houden wij de kapitaallasten van het oude voorstel in de Begroting. Wel houden wij rekening met het feit dat de bouw op een later moment gaat plaatsvinden. Hierdoor vallen rente en afschrijvingslasten in 2027 en 2028 vrij. Zodra er een nieuw voorstel is, zullen de structurele kapitaallasten worden herrekend.

Opbrengst verhogende maatregelen

In onderstaand overzicht zijn onderwerpen opgenomen om de opbrengsten van de gemeente Urk te verhogen.

Per onderwerp is het financieel gevolg voor het begrotingssaldo opgenomen en een korte toelichting. Positieve bedragen zijn een gunstig effect op de Begroting.

Inkomsten verhogende maatregelen (x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Verhoging leges met 2% (exclusief inflatiecorrectie)	42	42	41	41
Verhoging belastingen met 2% (exclusief inflatiecorrectie)	149	149	150	151
Totaal	190	190	190	191

Toelichting

Verhoging kostendekkendheid leges met 2%

De verschillende leges die de gemeente Urk heft zijn niet allemaal kostendekkend. De kosten van werkzaamheden die we op verzoek van inwoners verrichten brengen we niet in volledig rekening. Terwijl we niet weten of de aanvrager zich hiervan bewust is en hoe dit door de samenleving in zijn geheel gewaardeerd wordt. Wij brengen (gefaseerd) de leges tot een kostendekkend niveau. Daarom verhogen wij in deze Kadernota de opbrengsten met 2% boven het inflatiepercentage. Hierdoor neemt de kostendekkendheid toe, waardoor het beslag op de algemene middelen afneemt. Hierbij houden wij rekening met het uitgangspunt wat uw gemeenteraad heeft aangegeven dat de kostendekkendheid van de begraafleges niet meer zal zijn dan 70%.

Verhogen belastingen met 2%

De woonlasten van de gemeente Urk behoren nog steeds tot de laagste van de provincie. Gezien de financiële opgave van de gemeente wordt voorgesteld om de gemeentelijke belastingen met 2% boven het inflatiepercentage te verhogen.

Bijlage 1 Nieuws uit Voorjaarsnota 2026

Voorjaarsnota 2026

De Voorjaarsnota 2026 is op 27 maart 2026 gepubliceerd en geeft een vooruitblik op de Rijksbegroting voor de komende jaren. Over de gevolgen worden de gemeenten geïnformeerd via de Meicirculaire 2026.

In de Voorjaarsnota wordt aandacht besteed aan de volgende onderwerpen. De in dit hoofdstuk genoemde bedragen zijn de bedragen die door de Rijksoverheid zijn genoemd. De financiële vertaling voor de gemeente Urk vindt plaats bij de Meicirculaire 2026.

Accres

Accres loon en prijsontwikkeling

Het LPO-accres wordt gebaseerd op de prijs bruto binnenlands product (pbbp). In de Voorjaarsnota is het accres geactualiseerd voor de macro-economische cijfers van het Centraal Economisch Plan (CEP) 2026. Het effect van deze bijstelling is een mutatie in de Voorjaarsnota ten opzichte van de Decembercirculaire van € 170 miljoen in 2026 tot € 272 miljoen in 2030.

Participatie

IBO problematische schulden

De bedragen, die bij het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) voor de IBO problematische schulden waren gereserveerd, worden toegevoegd aan het gemeentefonds. Het gaat om een bedrag van € 21 miljoen in 2026.

Re-integratiedienstverlening gericht op jongeren

Om de overgang van school naar werk voor jongeren te versoepelen, wordt extra geld beschikbaar gesteld. Het gaat om jongeren die deze stap niet of moeilijk kunnen zetten. Het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) boekt hiervoor € 13 miljoen over naar het gemeentefonds in 2026. Dit loopt op tot € 44 miljoen structureel vanaf 2033. De middelen zijn ook bedoeld voor het stabiliseren van de situatie van jongeren met een afgewezen Wajong-aanvraag op het duurzaamheidscriterium. Hiermee kunnen zij arbeidsvermogen ontwikkelen en een levenslange afhankelijkheid van bijstand of een levenslang Wajongrecht na 10 jaar voorkomen.

Jeugd

Pleegzorgvergoeding pleegouders

In de Voorjaarsnota 2026 wordt voor 2026 en 2027 € 11 miljoen aan het gemeentefonds toegevoegd als bijdrage voor de kosten die pleegouders maken voor kinderopvang en buitenschoolse opvang (bso) van hun pleegkinderen.

“Weeffout” jeugdzorg

Bij de decentralisatie van de jeugdzorg is € 90 miljoen van het provinciefonds overgeheveld naar het gemeentefonds. Bij de berekening van de bedragen is geen rekening gehouden met het feit dat de steden Amsterdam, Rotterdam en Den Haag zelf al verantwoordelijk waren voor de jeugdzorg. Hierdoor is destijds € 10 miljoen structureel te veel overgeheveld van het provinciefonds naar het gemeentefonds. In de Voorjaarsnota 2026 en wordt dit nu voor de jaren 2026 en verder gecorrigeerd.

Huishoudelijke hulp uit Wmo met vangnet, ombuiging

Huishoudelijke hulp als maatwerkvoorziening binnen de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo) wordt met ingang van 1 januari 2029 geschrapt. Mensen die dat kunnen, gaan zelf betalen voor hun huishoudelijke hulp. Voor de mensen die niet zelf hulp kunnen regelen, blijft de gemeente daarin voorzien. De beoogde besparing van € 1 miljard is taakstellend.

Indexatie Wmo demografie 2026

Het Rijk en de VNG hebben afgesproken dat in de toekomst (een nader te bepalen deel) van de Wmo niet langer via de algemene uitkering van het gemeentefonds gaat, maar via een aparte financiering.

Afhankelijk van de gekozen bekostigingsvorm wordt een passende geobjectiveerde indexering onderzocht die ook rekening houdt met de kostenontwikkeling en demografie/vergrijzing. Vooruitlopend op de uitwerking is een jaarlijkse tranche van € 75 miljoen vanaf 2026 oplopend tot € 450 miljoen in 2031 gereserveerd voor aanvullende indexering voor demografie. In de Voorjaarsnota 2026 wordt de eerste tranche voor 2026 van € 75 miljoen aan het gemeentefonds toegevoegd.

Uitstel vervanging abonnementstarief Wmo

De invoering van de inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage wordt uitgesteld tot 1 januari 2028. De geplande uitname uit het gemeentefonds van € 266 miljoen in 2027 wordt daardoor teruggedraaid en gaat nu pas in vanaf 2028.

Overig

Btw-Compensatiefonds

Het Btw-compensatiefonds (BCF) heeft een plafond. Gemeenten zijn in 2025 € 215 miljoen onder dit plafond gebleven met declaraties. In de septembercirculaire 2025 werd al een voorschot van € 428 miljoen uitbetaald. De definitieve afrekening BCF bedraagt hierdoor € 213 miljoen lager en dit bedrag wordt in 2026 incidenteel onttrokken aan het gemeentefonds. Dit betekent dat wij bij de septembercirculaire te veel hebben ontvangen. Het te veel ontvangen geld wordt bij de Meicirculaire 2026 gecorrigeerd.

Capaciteit decentrale overheden voor klimaat en energiebeleid (CDOKE)

Vanuit het ministerie van Klimaat en Groene Groei worden via een decentralisatie-uitkering uitvoeringsmiddelen uitgekeerd aan gemeenten en provincies voor de uitvoering van hun klimaat- en energietaken. Dit bedraagt € 671 miljoen in 2027.

Beschermd wonen

Voor de integratie-uitkering Beschermd wonen wordt € 66 miljoen voor loon- en prijsontwikkeling beschikbaar gesteld.

Herziening verdeling gemeentefonds per 1 januari 2027

Vooralsnog is er geen grote aanpassing voorzien van de methode van verdeling van gelden binnen het gemeentefonds. Aangekondigd is dat de effecten van de invoering van het nieuwe model worden beperkt tot een bedrag van maximaal +/- € 15 per inwoner per jaar. Daarnaast komt er voor gemeenten met een beperkte financiële draagkracht en een relatief hoog aantal inwoners met een lage sociaal-economische status een aangepast ingroeipad. Hoe dit ingroeipad in de praktijk uitwerkt wordt bij de Meicirculaire 2026 duidelijk.

Wetswijziging Financiële-verhoudingswet

De Raad van State heeft op 18 maart 2026 het advies vastgesteld over het wetsvoorstel van de regering om de Financiële-verhoudingswet te wijzigen. Het advies is op 23 maart 2026 gepubliceerd door de Raad van State.

De Raad van State adviseert het wetsvoorstel om de Financiële-verhoudingswet aan te passen en om de toelichting daarbij ook te veranderen. Die veranderingen zouden zowel over de bijzondere fondsuitkeringen en specifieke uitkeringen moeten gaan als over de verdeling van de algemene uitkering. Wat de exacte financiële gevolgen zijn, is nog niet bekend.

Bijlage 2 Financieel technische uitgangspunten Kadernota

Inleiding

Bij het opstellen van de Kadernota 2027 is een aantal financieel technische uitgangspunten geformuleerd. Onderstaand zijn deze weergegeven.

Inflatie

De budgetten hebben geen inflatiecorrectie ondergaan. Dit gebeurt bij het opstellen van de Begroting. Op dat tijdstip is namelijk bekend wat de bijdrage van het Rijk is aan het onderwerp inflatie. Per saldo staan de budgetten op prijspeil 2026.

Feit is dat de afgelopen jaren niet alle budgetten automatisch zijn geïndiceerd. Daarnaast heeft inflatiecorrectie plaatsgevonden op basis van het percentage dat gemeente Urk vanuit het Rijk ontvangt. Dit is lager dan de percentages van de afgelopen jaren. Conclusie is dat er de afgelopen jaren continue een druk is geweest op de budgetten als gevolg van inflatie.

Investeringsen

Voor het financieel beeld is het effect van een investering op de exploitatiebegroting van belang. Dit noemen wij kapitaallasten. Hiertoe gebruikt de gemeente Urk de nota waardering en afschrijving activa 2022. Deze is door uw gemeenteraad vastgesteld. In deze nota staan afschrijvingstermijnen genoemd. Bij de berekening van de afschrijvingslast is deze nota gevolgd.

Een uitzondering daarop is de doorrekening van een investeringsvoorstel voor de havenkades, omdat hiervoor nog geen 'activaklasse' in de nota waarderen en afschrijven activa 2022 is opgenomen. Bij de berekening van de afschrijvingslasten is uitgegaan van een administratieve levensduur van 80 jaar. De financiële effecten ziet u terug bij de programma's.

Rente

Een tweede component van kapitaallasten zijn rentelasten. Hierbij is uitgegaan van het rentepercentage dat op het moment van besluitvorming gangbaar is, namelijk 3%. Bij ieder investeringsvoorstel zijn ook de rentelasten berekend.

Personeelslasten

Zoals gebruikelijk wordt de herrekening van de personeelslasten (naar prijspeil 2027) bij de Begroting uitgevoerd aangezien de prijsstijgingscomponent pas bij de Meicirculaire 2026 van het Rijk bekend wordt.

Nieuwe methodiek investeringen

Parallel aan de Kadernota stellen wij een nieuwe methode voor van het verstrekken van kredieten voor investeringen. In deze methodiek zit verweven dat op het moment van de ter beschikking stellen van het krediet ook de beheerslasten worden geraamd. Ook worden de afschrijvingslasten van projecten die planmatig geprogrammeerd zijn voorzien van een indexering. In deze Kadernota houden wij daar nog geen rekening mee. Indexering vindt plaats bij de Begroting.

Bijlage 3 Afwegingskader

In deze bijlage zijn de relevante punten van het afwegingskader van de Kadernota 2026 opgenomen. Bij het invullen van de bezuinigingen hebben we deze lijn zoveel als mogelijk gekozen.

Bij de bespreking van de Kadernota 2026 en de Begroting 2026 was de gemeenteraad helder. U gaf aan dat de verdeling van de financiële opgave vooral moet liggen bij het bijstellen van de ambities en het verlagen van de kosten. De Kadernota 2026 heeft hier onder andere invulling aan gegeven, door een taakstelling op te nemen van € 800.000 in 2027 oplopend tot € 1.6 miljoen in de jaren daarna. Wij hebben ons bij het maken van bezuinigingskeuzes gericht op de volgende vijf uitgangspunten.

Focus

Om kosten te verminderen is het noodzakelijk om gericht te werken. U heeft tijdens de informatiebijeenkomst helder gemaakt dat ambities niet ongelimiteerd zijn en in verhouding moeten staan met de financiële mogelijkheden. Dit betekent ook dat binnen de programma's wonen en werken scherper bezien zal worden waar de personele capaciteit op wordt ingezet. Het voorzien in de behoefte naar woon- en werkruimte binnen onze gemeentegrenzen de komende jaren is van belang om ook de komende jaren de gemeenschap van Urk de ruimte te geven te groeien. Daarom wordt voorgesteld om de beschikbare personele capaciteit de komende jaren te gebruiken voor de projecten Zeeheldenwijk en Port of Urk.

Jeugd

“It takes a village to raise a child” is een veelgebruikte uitspraak om de gezamenlijke verantwoordelijkheid te duiden voor de jeugd en daarmee de samenleving van de toekomst. Urk is een gemeente met veel jeugd, waarbij de helft van onze inwoners achtentwintig jaar of jonger is. Daarnaast zien we naar elkaar om en heeft de preventieve insteek in het jeugddomein zich de afgelopen jaren bewezen als effectief. Wij blijven onze werkzaamheden en projecten die ten dienste van onze jeugd zijn prioriteit geven. Bestedingen ten behoeve van de jeugd betalen zich in de toekomst uit. Preventie loont beter dan repressie en herstelmaatregelen in latere jaren. Dit is in lijn met de Hervormingsagenda Jeugd en de aanbevelingen van de Commissie Van Ark.

Regulier beheer handhaven

Het adequaat beheren van gebouwen en de openbare ruimte zorgt ervoor dat er geen onverwachte en sterk fluctuerende kosten gemaakt worden. Zeker in een tijd dat we minder inkomsten verwachten, wordt geadviseerd om het standaard onderhoud in stand te houden. Goed onderhouden vastgoed maakt het mogelijk om afschrijvingstermijnen op termijn aan te passen en vervanging te faseren. Dit geldt ook fysiek vastgoed en infrastructuur maar ook voor de ICT-infrastructuur.

Strategisch personeelsbeleid in consolideren personeelsbestand

Personeelskosten maken een belangrijk deel uit van de gemeentelijke uitgaven. De afgelopen jaren is er een grote inspanning gedaan om de basis op orde te krijgen en een personeelsbestand op te bouwen dat past bij een zelfstandig Urk en de bijbehorende taken en ambities. Slechts enkele jaren geleden was er sprake van een forse disbalans tussen de opgaven en de beschikbare capaciteit van de gemeente. Het gevolg was dat er of geen invulling aan de opgaven voor onze inwoners kon worden gegeven of er ingehuurd moest worden. De afgelopen jaren heeft uw raad veelvuldig aangegeven invulling te willen geven aan strategisch

personeelsbeleid, waarbij personeel in vaste dienst aan de gemeente wordt gebonden. Dat vraagt om stabiliteit en rust in het personeelsbeleid, zeker in een krappe arbeidsmarkt als vandaag de dag.

Er wordt dan ook aan u voorgesteld niet te bezuinigen maar ook niet meer uit te geven hieraan. Het huidige apparaat is berekend op de opgaven zoals aan u worden voorgesteld in deze Kadernota. Zonder dat er taken vervallen zal een vermindering van het personeelsbestand leiden tot verhoging van de werkdruk en verlaging van de kwaliteit. Dit resulteert in een slecht functionerende organisatie die de uitdaging om de komende jaren met minder inkomsten toch overeind te blijven, niet aan kan. Inhuur vindt plaats binnen de huidige vacatureruimte wanneer vaste invulling niet mogelijk is of het werk dusdanig specialistisch van aard is dat deze kennis en expertise niet binnen onze organisatie aanwezig is. Wij verkiezen een robuust personeelsbestand als uitgangspunt voor de eigen organisatie.

[Een afgewogen verdeling op welke wijze wij de plannen betalen](#)

De verschillende leges die de gemeente Urk heft zijn niet allemaal kostendekkend. Werkzaamheden die we op verzoek van inwoners verrichten brengen we niet in volledig rekening terwijl we niet weten of de aanvrager zich hiervan bewust is en hoe dit door de samenleving in zijn geheel gewaardeerd wordt. Wij brengen (gefaseerd) de leges tot een kostendekkend niveau.

Verhuur van gronden en gebouwen aan onder andere verenigingen zijn niet altijd marktconform. Wij streven er naar om huren en subsidies inzichtelijk te maken en toe te werken naar marktconforme prijzen. Door een transparant systeem van huur en (huur)subsidie kan het bestuur gemotiveerd beleidskeuzes maken.

Bijlage 4 Overzicht bezuinigingsvoorstellen invulling taakstelling

In onderstaand overzicht zijn de concrete bezuinigingen opgenomen.

Met het invullen van de bezuinigingen voldoen we aan de opdracht vanuit de raad om dekking te zoeken voor keuzes uit de Programmabegroting 2026-2029. Jaarschijf 2027 is volledig ingevuld. Voor jaarschijven 2028 en verder zijn we flink op weg. Voor de verdere invulling kijken wij niet meer naar het beheer van de openbare ruimte en bedrijfsvoering.

Per onderwerp is het financieel gevolg voor het begrotingssaldo opgenomen en het bedrag waarom het gaat. Positieve bedragen zijn een gunstig effect op de Begroting, negatieve bedragen hebben een negatief effect.

Invulling taakstelling (x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Verlagen budget klein onderhoud Werf Metz	7	7	7	7
Stoppen van projecten die niet genoeg impact maken binnen het budget Durf.	14	14	14	14
Verlagen budget voor juridisch advies	10	10	10	10
Verminderen taken GGD regisseur sociaal werk	20	20	20	20
Verlagen budget GGD plustaak	4	4	4	4
Verlagen subsidie Caritas voor gebouw jeugd	-	10	10	10
Verlagen budgetruimte juridische bijstand	5	5	5	5
Verlagen budget Vitree	-	10	10	10
Verlagen budget kinderopvang naar niveau voor groepsfinanciering.	40	40	40	40
Verlagen budget kerkelijk platform jeugd tot vaste kosten	2	2	2	2
Verlagen budget voor jubilea van verenigingen	6	6	6	6
Minder leerlingenvervoer noodzakelijk door ingebruikname brede school	30	30	30	30
Verlagen budget leerlingenvervoer	2	2	2	2
Verlagen budget sportcombinatiefunctie	10	10	10	10
Verlagen gemeentelijke bijdrage GR IJsselmeergroep werkvoorzieningsschap	60	60	60	60
Verlagen budget algemene voorziening en preventie	-	15	15	15
Verlaging budget interne uitvoeringskosten sociaal domein	-	33	33	33
Efficiënte inzet beveiligingsbedrijf	13	13	13	13
Aanpassen afschrijvingstermijnen IHP eerste tranche en de Brede School	73	96	153	153
Subsidie inwonersbijdrage in het kader van de lokale omroep verschuift van lokaal naar landelijk	-	12	12	12
Aanpassen afschrijvingstermijn Vormtweg overeenkomstig andere wegen	-	126	126	126
Niet realiseren verlichting zebrapaden	-	6	13	13
Verlagen budget duurzaamheid	17	17	17	17

Werken met een andere beheeraanpak voor "groen"	10	10	10	10
Bijmaaien rondom obstakels en bomen verminderen	12	12	12	12
Waterlot en wortelopschot minder snel verwijderen	4	4	4	4
Principe van "de gebruiker betaalt" gaat worden toegepast voor het elektriciteit verbruik in de haven	34	34	34	34
Reëel ramen begrote opbrengsten werkhaven	60	60	60	60
Verlagen budget commissie "naamgeving"	2	2	2	2
Uitstel groot onderhoud IBOR verhardingen.	100	100	100	100
Verlagen budget onderhoud speeltoestellen.	10	10	10	10
Bezuinigingsvoorstel gladheidsbestrijding	14	14	14	14
Verdere bezuiniging realisatie onderhoud groen	50	50	50	50
Verlagen budget speeltuinen en -weiden.	9	9	9	9
"Specials" in de openbare ruimte voorkomen	-	-	-	-
Verlagen budget onderhoud begraafplaatsen met 10%	7	7	7	7
Omvormen armaturen in de openbare ruimte naar LED verlichting	-	20	38	38
Geen advertenties meer plaatsen in Binnenlands Bestuur	11	11	11	11
Opzeggen onderdelen abonnement BRIS	5	5	5	5
Verlagen budget subsidie varende erfgoed met 20%	7	7	7	7
Budget versnaperingen verkiezingen schrappen.	4	4	4	4
Verlagen budget geboortepakketten met 50%	7	7	7	7
Stoppen met geboortepakketten	7	7	7	7
Verlagen begrote inhuur personeel zwembad	36	36	36	36
Gemeentepagina in het Urkerland wordt een halve pagina	17	17	17	17
Verlagen budget verbruik voorraden	4	4	4	4
Verlagen budget uitbestede werkzaamheden griffie	5	5	5	5
Totaalplan "goed werkgeverschap".	-	74	74	74
Temporiseren beheerplan woonvisie	10	10	10	10
Temporiseren omgevingsplan en visieontwikkeling	3	6	6	6
Verlagen diverse budgetten B&L, bodem en waterbodem, geluid en lucht onderzoek bijstellen	1	2	2	2
Verlagen budget onderzoeken gronden volkstuin Staartweg	2	2	2	2
Verlagen budgetten service recreatie en toerisme	4	5	5	5
Verlagen deelname aan visserij-initiatieven	5	5	5	5
In 2028 geen opleidingskosten voor de ondernemingsraad	-	13	-	-
Minder deelname aan economische activiteiten	14	14	14	14
Verlagen budget verkeersmaatregelen algemeen	26	22	18	18
Temporiseren revitalisering Lemsterhoek	-	5	3	3

Temporiseren inzet huisvesting arbeidsmigranten	-	5	5	5
Totaal	790	1.144	1.206	1.206

Toelichting

Verlagen budget klein onderhoud Werf Metz

Voor het klein onderhoud bij de Werf Metz is een budget in de Begroting opgenomen. In eerdere jaren vond hier geen realisatie op plaats. Wij verlagen dit budget met € 7.000 tot het niveau van de realisatie.

Efficiënt ramen budget DURF

Binnen budget DURF wordt ingezet op die projecten die het meest bijdragen aan het doel.

Verlagen budget voor juridisch advies

Het budget juridisch advies binnen het sociaal domein is de afgelopen twee jaar niet volledig uitgeput. Wij passen dit budget nu naar beneden aan.

Verminderen taken GGD-regisseur sociaal netwerk

De inzet van de GGD-regisseur sociaal werk wordt verlaagd omdat deze taak al op een andere manier is geborgd.

Verlagen budget GGD Plustaak

Wij verlagen het budget voor de plustaak GGD naar het niveau van de afgelopen twee jaar.

Verlagen subsidie Caritas voor gebouw Jeugd

Wij verlagen de subsidie aan Caritas voor het gebouw jeugd en laten de partners die gebruik maken van het pand meebetalen.

Verlagen budgetruimte juridische bijstand

Vorige jaren werd het budget juridische bijstand niet gebruikt. Wij ramen dit budget nu af.

Verlagen budget Vitree

Wij verlagen het budget voor Vitree. Elders in de Begroting was ook voor het maatschappelijk werk begroot. Daardoor is dit bedrag niet meer nodig.

Verlagen budget kinderopvang naar niveau voor groepsfinanciering

Wij verlagen het budget kinderopvang tot het bedrag dat daadwerkelijk wordt afgenomen, in verband met groepsfinanciering.

Verlagen budget kerkelijk platform jeugd tot vaste kosten

Wij beperken ons in de Begroting tot alleen de vaste kosten van het kerkelijk platform jeugd.

Verlagen budget voor jubilea van verenigingen

Wij passen het budget voor het verlenen van bijdragen aan verenigingen die jubilea vieren aan, tot het niveau van de afgelopen jaren.

Minder leerlingenvervoer noodzakelijk door ingebruikname brede school

Als gevolg van de ingebruikname van de brede school is minder leerlingenvervoer noodzakelijk. Hierdoor kan het budget worden verminderd.

Verlagen budget leerlingenvervoer

Naar aanleiding van de realisatie van de afgelopen jaren verlagen wij het budget voor vergoeding leerlingenvervoer licht.

Verlagen budget sportcombinatiefunctie

Wij verminderen het budget voor de sportcombinatiefunctie op basis van de realisatie van eerdere jaren.

Verlagen gemeentelijke bijdrage GR IJsselmeergroep werkvoorzieningschap

Wij passen de gemeentelijke bijdrage voor werkvoorzieningsschap bij de GR IJsselmeergroep aan aan de huidige begroting van de GR.

Verlagen budget algemene voorziening en preventie

Wij verlagen het budget algemene voorziening en preventie tot het bedrag van de realisatie van de afgelopen jaren.

Verlaging budget interne uitvoeringskosten sociaal domein

Wij verlagen het budget voor de interne uitvoeringskosten tot het bedrag van de gerealiseerde kosten van de afgelopen jaren.

Efficiënte inzet beveiligingsbedrijf

Wij gaan met het beveiligingsbedrijf in gesprek over hun inzet en het efficiënter maken van hun dienstverlening. Hierbij verwachten wij een verlaging van het benodigde budget.

Aanpassen afschrijvingstermijnen IHP eerste tranche en de Brede School

De schoolgebouwen worden tegenwoordig ontworpen en gebouwd om langer mee te gaan. De technische levensduur van de nieuw te bouwen panden is langer dan de afschrijvingstermijnen. Onderwijspanden worden voortaan in 50 jaar afgeschreven en niet meer in 40 jaar. Dit geldt voor de nieuwe panden, De reeds bestaande panden behouden hun originele levensduur. Deze zijn immers gemaakt op basis van oude regelgeving. Bij de eerstvolgende aanpassing van de nota waardering en afschrijving van activa zullen wij de afschrijvingstermijn naar 50 jaar veranderen.

Subsidie inwonersbijdrage in het kader van de lokale omroep verschuift van lokaal naar landelijk

Gemeente Urk draagt niet meer bij aan de lokale omroep omdat hiervoor een landelijke regeling is getroffen.

Aanpassen afschrijvingstermijn Vormtweg overeenkomstig andere wegen

Wij schrijven af overeenkomstig de nota waardering en afschrijven activa 2022. In deze nota zijn de afschrijvingstermijnen vastgesteld per type activa. Voor de wegen met asfaltverharding is hier in afwijking tot eerdere jaren 15 jaar opgenomen. Asfaltwegen worden eens in de 15 jaar geschouwd om kleine gaten te repareren. Na circa 50 jaar is de gehele weg aan vervanging toe. Het ligt meer in de lijn der verwachting om hier de afschrijvingstermijn te hanteren van 50 jaar. De Vormtweg is de enige weg met deze afschrijvingstermijn van 15 jaar. Onze overige asfaltwegen worden in 50 jaar afgeschreven. Wanneer we de levensduur van dit actief wijzigen naar 50 jaar brengen wij de afschrijving van de Vormtweg in overeenstemming met alle andere gelijksoortige verhardingen van wegen. Bij de eerstvolgende aanpassing van de nota waardering en afschrijving van activa veranderen wij de afschrijvingstermijn naar 50 jaar.

Niet realiseren verlichting zebrapaden

In de Kadernota 2026 is afgesproken om in de periode 2025 t/m 2028 diverse zebrapaden te voorzien van verlichting. De in 2025 gerealiseerde zebrapaden kunnen niet meer teruggedraaid worden en voor 2026 zijn er al afspraken gemaakt. Het realiseren van de verlichting van zebrapaden die in 2027 en 2028 gepland zijn kunnen worden geannuleerd. Er wordt dan bespaard op de structurele kapitaalslast die behoort bij een investering van € 200.000.

Verlagen budget duurzaamheid

Wij werken aan een aantal rijksdoelstellingen in het kader van duurzaamheid om te realiseren tot 2050. Deze opgaven zijn op beleidsmatig niveau vertaald in de omgevingsvisie. Wij verlagen het reguliere budget voor duurzaamheid met 10%. De werkzaamheden in het kader van duurzaamheid gaan wij iets versoberen.

Werken met een frequentiebestek i.p.v. huidige beeldbestek binnen groen

Wij gaan bij uitbestede werkzaamheden in het groen niet langer werken met een beeldbestek, maar met een frequentiebestek. Hierdoor zijn de schouwronde waarin de beeldkwaliteit wordt gecontroleerd niet langer nodig. Ook is het voor de aannemer makkelijker om de werkzaamheden in te plannen. We hoeven geen rekening te houden met de beeldkwaliteit. Hierdoor kunnen we makkelijk vooruit plannen op basis van frequenties. Wij verwachten dat dit leidt tot een besparing.

Bijmaaien rondom obstakels en bomen verminderen

Rondom obstakels en bomen maaien we het gras driemaal per jaar. Het voorstel is om dit in het vervolg maar één maal per jaar te doen. Dit verlaagt de beeldkwaliteit op dit onderdeel van niveau B richting C of D.

Waterlot en wortelopschot minder snel verwijderen

Bij bomen wordt het waterlot en stamopschot verwijderd volgens beeldkwaliteit B. Als we de beeldkwaliteit verlagen naar niveau C op dit onderdeel, worden het stamopschot en wortelopslag later verwijderd; er zal pas ingegrepen worden bij grotere lengtes hiervan.

Principe van "de gebruiker betaalt" gaat worden toegepast voor het elektriciteitsverbruik in de haven

Op dit moment stellen we de elektriciteit in de haven beschikbaar. Er is geen relatie tussen het gebruik en de vergoeding. Men betaalt een kleine vergoeding die opgenomen is in de servicekosten. Wij willen dit zodanig veranderen dat de forse gebruikers meer betalen dan gebruikers die minder afnemen. Hiervoor is wel een investering van € 250.000 noodzakelijk die zich zal terugverdienen.

Reëel ramen begrote opbrengsten werkhaven

Voor gebruikers van de werkhaven geldt dat de levering van stroom via de meter gaat. De achterliggende jaren heeft dit een hogere opbrengst gegenereerd dan begroot. Wij passen hier nu de Begroting op aan.

Verlagen budget Commissie naamgeving

Jaarlijks houden we op het budget voor de commissie naamgeving over. Vandaar dat voorgesteld wordt het budget aan te passen aan wat wij werkelijk besteden.

Verlagen onderhoudsniveau IBOR-verhardingen

Groot onderhoud en vervanging van wegen kan gedeeltelijk tijdelijk worden uitgesteld. De wegen liggen er op dit moment zo goed bij dat we de gevolgen, vooral in de hoofdstructuur, niet direct ervaren. Het uitstel kan gedeeltelijk door extra dagelijks onderhoud bij de elementenverharding worden opgevangen. Hierdoor stijgen wel de kosten van het dagelijks onderhoud en later herstellen is vaak duurder dan geregeld onderhouden op een bepaald niveau. Ook verwachten we meer klachten van burgers. Omdat het vervangingsbudget reeds is uitgeput, wordt met deze bezuiniging de opgave voor IBOR steeds spannender.

Verlagen budget onderhoud speeltoestellen

Door aanstelling van een medewerker gebouwenbeheer /onderhoud speeltoestellen is de ervaring van de laatste jaren dat we jaarlijks ruim binnen het budget blijven. Om die reden wordt voorgesteld om dit budget te verlagen naar de werkelijke kosten van de afgelopen jaren.

Bezuinigingsvoorstel gladheidsbestrijding

Op Urk wordt het schoonhouden van de wegen in de winter zeer gewaardeerd. Het valt ook vaak op dat op Urk de wegen wel schoon zijn en in andere gemeenten niet. Er is in het verleden besloten om de gladheidsbestrijding op Urk uitgebreid te doen. Door het strooien te versoberen kan er bespaard worden op de strooikosten. Daarbij wordt er opnieuw gekeken naar de strooiroutes en is het de verwachting dat we van de huidige vijf strooiroutes terug kunnen gaan naar vier routes, maar wel met behoud van het handmatig strooien van de gevaarlijke punten. Dit werken we uit in het stooi beleidsplan voor de winter 2026/2027.

Verdere bezuiniging realisatie onderhoud groen

Gezocht is naar voorstellen waarbij het onderhoud van groen intact blijft. Met dit voorstel stellen we voor om het budget voor realisatie te verminderen. Het beheer blijven we doen, maar er is minder geld beschikbaar voor vervanging, herinrichting en omvorming. Ook kunnen we kiezen om minder variatie en/of een soberdere uitvoering.

Verlagen budget speeltuinen en -weiden

Wij verlagen het budget speeltuinen en -weiden met 10%.

Specials in de openbare ruimte voorkomen

Bij de uitbreiding van Urk of ontwikkelingen in het bestaand gebied, wordt regelmatig het idee geopperd om wat extra's in de openbare ruimte te doen. Iets wat afwijkt van het areaal wat al op andere plekken in de openbare ruimte te vinden is. Dit kan een bijzondere functionaliteit inhouden, maar is vaak ook esthetisch (puur voor het beeld). Denk daarbij aan bijzondere armaturen voor de openbare verlichting, bijzondere verharding, of het plaatsen van hagen. Een bijzondere functionaliteit is een place-X in plaats van reguliere speelplekken. Dit allemaal noemen wij "specials".

Deze specials zijn vaak zowel duurder in aanleg als duurder in beheer. De hogere beheerkosten komen door een andere keuze van materialen, intensiever onderhoud en bijvoorbeeld de noodzaak voor handmatig onderhoud. Maar ook omdat het beheer van de openbare ruimte juist van grote hoeveelheden uit moet gaan om kwantiteitsvoordelen te kunnen behalen.

De beheerkosten nemen jaarlijks toe vanwege de uitbreiding van Urk. Door slimme keuzes te maken bij het ontwerp en zo veel mogelijk specials te voorkomen in de ontwikkelplannen (vooral die van esthetische aard) zal dit een positief effect hebben op de groei van de beheerkosten. Aangezien de beheerlasten van deze nieuwe projecten nog niet in de Begroting zijn opgenomen,

is ook geen bedrag te benoemen. Het betreft hier het voorkomen van extra lasten in de toekomst.

Verlagen budget onderhoud begraafplaatsen met 10%

De begraafplaatsen op Urk worden gekoesterd en op zeer hoog niveau onderhouden. Dit is ook de politieke wens. Gekozen is om zoveel mogelijk te werken met eigen mensen en geen bedrijven in te huren. Hierdoor is de verwachting dat 10% besparing op het budget haalbaar moet kunnen zijn. Uiteraard betekent dit, dat op onderdelen mogelijk het onderhoud een fractie minder is.

Aangezien de leges begraafplaatsen niet kostendekkend zijn, heeft deze bezuiniging invloed op het financieel beeld.

Omvormen armaturen in de openbare ruimte naar LED-verlichting

De huidige conventionele armaturen kunnen vervangen worden door LED-armaturen. LED-armaturen geven zeven keer minder storingen dan conventionele verlichting, daarbij is LED onderhoudsvrij en moeten bij conventionele armaturen de lampen elke vijf jaar worden vervangen. Ook heeft LED aanzienlijk lagere kosten in dagelijks en groot onderhoud (DO en GO).

Deze vervanging vereist een investering van € 500.000. De invoering van deze verandering vindt in 2 jaar plaats. Vandaar dat het geschatte voordeel oploopt. Ingeschat wordt dat de besparing op energie de extra kapitaallasten van de investering overstijgt. Ledverlichting draagt ook bij aan de het verduurzamen van de openbare ruimte.

Geen advertenties meer plaatsen in Binnenlands Bestuur

Wij plaatsen geen advertenties meer in het blad Binnenlands Bestuur. Het betrof hier advertenties voor vacatures.

Opzeggen onderdelen abonnement BRIS

Omdat wij niet alle faciliteiten van het abonnement BRIS gebruiken, zeggen wij die onderdelen op die wij niet gebruiken. Dit levert een besparing op.

Verlagen budget subsidie Varend Erfgoed met 20%

Binnen het budget voor varend erfgoed is ruimte beschikbaar. Het voorstel is om deze ruimte in te zetten voor de bezuiniging.

Budget versnaperingen verkiezingen schrappen

In de Begroting is een structureel bedrag opgenomen voor versnaperingen bij verkiezingen. Bij verkiezingen krijgen de mensen op de stembureaus een lunch en wat bij de koffie. Dit bieden wij niet meer aan, maar we begroten het incidenteel bij de tussenrapportage.

Verlagen budget geboortepakketten met 50%

Het budget geboortepakketten putten we niet helemaal uit. Wij passen hier nu de Begroting op aan.

Stoppen met geboortepakketten

Wij stoppen helemaal met het geboortepakket voor de nieuwe Urker. Het betreft hier een niet wettelijke taak die wij in opdracht van de gemeenteraad uitvoeren. We stellen voor om dit te heroverwegen en volledig te stoppen.

Verlagen begrote Inhuur personeel zwembad

We huren zwembadbegeleiders in tijdens drukke periodes. De formatie van het zwembad moet toereikend zijn om de werkzaamheden te dekken. Wij stoppen met het structureel begroten van inhuur. Indien inhuur zich voordoet, wordt dit bij de tussenrapportage van enig jaar gemeld.

Beperken van de gemeentepagina in het Urkerland tot een halve pagina

Op dit moment vult de gemeente Urk wekelijks een volle pagina in het Urkerland. We willen deze pagina halveren, waardoor de kosten afnemen.

Verlagen budget verbruik voorraden

In de Begroting is een klein budget opgenomen voor verbruik voorraden. Aangezien dit niet gebruikt wordt, ramen wij dit af.

Verlagen budget uitbestede werkzaamheden griffie

Het budget uitbestede werkzaamheden griffie heeft een onderuitputting. Op advies van de griffie ramen wij deze af.

Totaalplan goed werkgeverschap

In plaats van het schaven op enkele posten zal een plan worden gemaakt waarin aandacht is voor een aantal aspecten die een relatie hebben met kostenvergoedingen en attenties voor personeelsleden. Wij verwachten dat wij een goed plan kunnen opstellen met als bijkomend voordeel dat het minder geld kost. Vandaar dat wij hiervoor een bezuiniging opnemen. Randvoorwaarde bij het nieuwe plan is dat we de identiteit wat het werken op Urk zo prettig maakt, niet uit het oog verliezen. Wij verwachten voor het plan 2026 en 2027 nodig te hebben.

Temporiseren beheerplan woonvisie

We temporiseren de uitvoering van het beheerplan woonvisie.

Temporiseren omgevingsplan en visieontwikkeling

We temporiseren het omgevingsplan en de visieontwikkeling.

Verlagen diverse budgetten B&L, bodem en waterbodem, Geluid en lucht onderzoek bijstellen

We passen het budget van B&L milieubeheer licht naar beneden bij. Datzelfde geldt voor bodem en waterbodem onderzoek en geluid en lucht onderzoek.

Verlagen budget onderzoeken gronden volkstuin Staartweg

We verlagen het budget gronden volkstuin Staartweg met 75%.

Verlagen budgetten service recreatie en toerisme

We verlagen de budgetten waardoor wij minder deelnemen aan activiteiten.

Verlagen deelname aan visserij-initiatieven

We verminderen de participatie aan visserij-initiatieven.

In 2028 geen opleidingskosten voor de ondernemingsraad

Opleidingskosten voor de ondernemingsraad zijn structureel begroot. Voor het jaar 2028 maakt de Ondernemingsraad éénmalig geen opleidingskosten.

Minder deelname aan economische activiteiten

We nemen minder deel aan economische activiteiten.

Verlagen budget verkeersmaatregelen algemeen

Bij de Kadernota 2026 is het budget verkeersmaatregelen voor een gedeelte afgeraamd. Deze post in de Begroting was bedoeld om kapitaallasten te kunnen dekken die voortkomen van investeringen om verkeersmaatregelen in het kader van de verkeersveiligheid te verhogen. Deze post ramen we nu in zijn geheel af.

Temporiseren revitalisering Lemsterhoek

We temporiseren onze inzet en onderzoek in het kader van revitaliseren van Lemsterhoek.

Temporiseren inzet huisvesting arbeidsmigranten

Wij temporiseren onze inzet voor de huisvesting van arbeidsmigranten

Bijlage 5 Voorstellen niet opgenomen in het financieel beeld van deze Kadernota

Bij het opstellen van de Kadernota is een aantal voorstellen geformuleerd waarvan aangegeven is dat deze hetzij binnen de organisatie, hetzij binnen de gemeenteraad gewenst zijn. Bij de afweging van de onderwerpen welke wel aan uw raad worden voorgesteld en binnen het financieel beeld worden meegenomen en welke niet worden voorgesteld, is voor deze onderwerpen besloten deze niet in het financieel beeld te verwerken. De afweging om deze onderwerpen niet mee te nemen is louter financieel van aard. Wanneer de onderstaande onderwerpen nu in het financieel vierkant worden betrokken leidt dit tot een financieel beeld dat door de gemeente Urk niet te betalen wordt geacht. De voorstellen zijn **niet** in het financieel beeld verwerkt.

Per onderwerp is het financieel gevolg voor het begrotingssaldo opgenomen en een korte toelichting.

Aangehouden intensiveringen (x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Vervanging specifieke uitkering voor durfacademie	-50	-50	-50	-50
Aanschaf voertuig cleanteam	-20	-	-	-
Dienstauto college	-15	-15	-15	-15
Uitbreiding inzet griffiemedewerker	-8	-8	-8	-8
Inzet team netcongestie	-100	-100	-100	-100
Totaal	-193	-173	-173	-173

Toelichting

De Specifieke Uitkering (SPUK) vanuit het Rijk verdwijnt. Wij betalen daarmee de uitgaven voor DURF-academie

Het college adviseert deze intensivering nog niet op te nemen, in de verwachting dat er hetzij aanvullende financiering vanuit het Rijk komt, hetzij de discussie wordt gevoerd over de voortzetting. Zonder geld moet besloten worden of uit gemeentemiddelen de activiteiten van de DURF-academie doorgang kunnen vinden of dat deze moeten worden stopgezet.

Aanschaf voertuig cleanteam

Het cleanteam van de gemeente heeft een voertuig nodig. De aanschaf wordt verwacht in 2027. Het college adviseert deze incidenteel te financieren.

Dienstauto college

Onderzocht is om voor het college een dienstauto beschikbaar te stellen. Wij begroten hier een leasebedrag per jaar inclusief alle lasten. Wij verwachten dat uiteindelijk de kosten via eigen vervoer goedkoper is.

Uitbreiding inzet griffiemedewerker

Vanuit de griffie is aangegeven dat er een urenuitbreiding voor de griffiemedewerker gewenst is. Het college adviseert om deze uitbreiding niet te doen, gezien het financieel beeld.

Inzet team netcongestie

Netcongestie kan een groot probleem veroorzaken voor de grondexploitaties Zeeheldenwijk en Port of Urk. Wanneer netcongestie zich voordoet levert dit snel langdurige vertraging op in de ontwikkeling van de grondexploitaties, met niet begrote forse rentelasten als gevolg. Wij zetten vol in op expertise om te komen tot slimme oplossingen om de dreiging te voorkomen. In deze Kadernota hebben wij de lasten in kaart gebracht van de personele inzet voor één medewerker die zich volledig met netcongestie bezig gaat houden. Team netcongestie is geen wettelijke taak. Het team functioneert als een Haarlemmerolie voor anderen. Aangezien het geen wettelijke taak is, adviseert het college deze intensivering niet op te nemen, hoe belangrijk het ook is. Het gevolg hiervan is dat er vaker en meer langdurige vertraging in de realisatie van woningen en bedrijfsruimten optreedt en dat de netcapaciteit die nog beschikbaar is terecht komt bij degene die zijn zaken het best op orde heeft.

Bijlage 6 Voorstellen niet meegenomen in deze Kadernota

Onderstaande onderwerpen zijn geformuleerd en zouden als dekkingsmiddel of bezuinigingsvoorstellen kunnen worden gekozen, maar wordt afgeraden. Geformuleerde voorstellen leiden tot verlaging van lasten, dan wel verhoging van baten. De redenen om deze voorstellen niet in het financieel beeld te verwerken is de impact van de maatregel in relatie tot de bezuiniging die het oplevert. Het college is van oordeel dat de impact van de maatregelen te hoog is in relatie tot de bezuiniging die het oplevert. De voorstellen zijn **niet** in het financieel beeld verwerkt.

Per onderwerp is het financieel gevolg voor het begrotingssaldo opgenomen en een korte toelichting.

Aangehouden voorstellen invulling taakstelling (x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Verlagen budget ICT / software sociaal domein	17	17	17	17
Gladheidsbestrijding wijzigen, uitsluitend hoofdinfrastructuur	30	30	30	30
Invoeren nachtreime openbare verlichting	-28	7	7	7
Omvorming LED (versie light)	-	10	10	10
Geen service meer verlenen rondom evenementen	50	50	50	50
Geen vacatures meer in het Urkerland	4	4	4	4
Verlagen subsidie Oude Dorp (houten kozijnen e.d.) met 10%	1	1	1	1
Stoppen ondersteuning publicaties Overheid.nl	5	5	5	5
Stoppen met controleren op hondenbezit	7	7	7	7
Totaal	86	131	131	131

Toelichting

Verlagen budget ICT / software sociaal domein

Binnen de budgetten binnen het sociaal domein is een budget voor ICT/ software aanwezig. In principe kan het budget ICT / software voor het sociaal domein verlaagd worden naar de nu te verwachten kosten. Deze bezuiniging willen wij inzetten als onderdeel van de totaal te bezuinigen post optimalisatie van het applicatielandschap die al in de Begroting is opgenomen. Ter voorkoming van een dubbele inzet van een bezuiniging wordt deze bezuiniging aangehouden totdat de optimalisatie van het applicatielandschap haar resultaten heeft bereikt.

Gladheidsbestrijding wijzigen, uitsluitend hoofdinfrastructuur

Op Urk wordt het schoonhouden van de wegen in de winter zeer gewaardeerd. Het valt ook vaak op dat op Urk de wegen wel schoon zijn en in andere plaatsen niet. Er is in het verleden hiertoe besloten om het op Urk uitgebreid te doen. Door het strooien te beperken tot uitsluitend de hoofdinfrastructuur kan een forse bezuiniging behaald worden. Van de huidige 5 strooiroutes wordt dan gegaan naar drie routes. Dit werken we dan uit in het stooibeidsplan voor de winter 2026/2027.

Het college doet een minder vergaand voorstel en houdt dit voorstel achter de hand.

Invoeren nachtregime openbare verlichting

We hebben momenteel ca. 4500 lichtmasten op Urk. Iets minder dan de helft van deze lichtmasten (ca. 2000) hebben nog ouderwetse lampen die meer stroom verbruiken dan LED-armaturen. Het bezuinigingsvoorstel is om ¼ deel van deze masten (500 stuks) tussen 00.00 en 6.00 uur uit te zetten. Hiermee wordt bespaard op de energiekosten. De conventionele armaturen zijn verspreid door de gehele gemeente. Het nachtregime kan dus toegepast worden in zowel de woonwijken als op het industrieterrein.

Er is in het kader van openbare verlichting gekozen voor besparen door versneld over te stappen naar LED-verlichting. Doordat LED-verlichting heel weinig energie verbruikt, voegt het invoeren van een nachtregime niets toe. Aangezien dat het college niet wil dat de veiligheidsbeleving op Urk achteruitgaat door het niet meer verlichten tijdens nachturen wordt afgezien van dit bezuinigingsvoorstel.

Omvorming LED (versie light)

De huidige conventionele armaturen kunnen vervangen worden voor LED-armaturen. LED-armaturen geven zeven keer minder storingen dan conventionele verlichting, daarbij is LED onderhoudsvrij en moeten bij conventionele armaturen de lampen elke vijf jaar worden vervangen. Bovendien heeft LED aanzienlijk lagere kosten in dagelijks en groot onderhoud (DO en GO).

Het college is van mening dat de bezuinigingsvoorstellen rondom straatverlichting een essentiële keuze is. Je doet alles of niets. Het college kiest voor het volledige pakket en daardoor is dit voorstel achterhaald.

Geen service meer verlenen rondom evenementen

Het voorstel is om evenementen op Urk niet meer te faciliteren vanuit wijkbeheer. Dit betekent dat binnen het wijkbeheer zo'n 1986 uur vrijvalt. Om dan een besparing te realiseren is het voorstel om deze medewerkers in te zetten voor klein onderhoud verhardingen. Op dit moment huren wij hiervoor een aannemer in en besteden hieraan ca. € 150.000 per jaar. Door het geheel of gedeeltelijk zelf te doen wordt bespaard op het budget onderhoud verharding.

Vorig jaar is een afgeslankt voorstel door het college niet overgenomen. Wij zijn van mening dat dit bezuinigingsvoorstel op onvoldoende politiek draagvlak kan rekenen, vandaar dat het niet wordt voorgesteld.

Geen vacatures meer in het Urkerland

Om optimaal het arbeidspotentieel binnen de gemeente Urk te kunnen benaderen, kiezen we ervoor vacatures in het Urkerland te plaatsen. Hiermee kan worden gestopt. Het college heeft ervoor gekozen deze bezuiniging niet over te nemen omdat wij graag de Urker inwoners de kans geven om voor hun eigen gemeente te werken.

Verlagen subsidie Oude Dorp (houten kozijnen e.d.) met 10%

Gezien de kleine bezuiniging en het signaal dat je hiermee afgeeft stelt het MT voor deze bezuiniging niet door te voeren.

Stoppen ondersteuning publicaties Overheid.nl

Daadkracht helpt de organisatie met het in de juiste vorm verplicht aanleveren van regelgeving op Overheid.nl. Het stoppen met daadkracht heeft tot gevolg dat teams zelf publicaties moeten

uploaden in de juiste vorm. Dit levert vertraging op en de kans op fouten neemt toe. Gezien het geringe financieel belang is ervoor gekozen deze bezuiniging niet door te voeren.

[Stoppen met controleren op hondenbezit](#)

Gemeente Urk controleert op hondenbezit. Stoppen met controleren op honden (kosten zijn ongeveer 10% van de totale opbrengst) leert dat de opbrengst aan hondenbelasting aanzienlijk vermindert. Uiteindelijk zou dit geen bezuiniging meer zijn. Vandaar dat deze bezuiniging niet wordt doorgevoerd.